कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१४-२०१५

वित्त विभाग

(संचालनालय, लेखा व कोषागारे)

(प्रकाशन क्रमांक-२)

एच ४००८-१

[illegible]

[illegible]

[illegible]

([illegible])

([illegible])

वित्त विभागाने तयार केलेल्या कार्यक्रम अंदाज पत्रकाची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक	कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
१	वित्त विभाग (मंत्रालय)
२	वित्त विभाग (संचालनालय, लेखा व कोषागारे)
३	वित्त विभाग (विक्रीकर)
४	वित्त विभाग (अल्पबचत व लॉटरी)
५	वित्त विभाग (विमा)
६	वित्त विभाग (स्थानिक निधी लेखा परीक्षा)

अनुक्रमणिका/CONTENTS

	पृष्ठे
प्रास्ताविक/ INTRODUCTION	(पाच)
संचालनालय लेखा व कोषागारे - संगणक प्रणाली	(सहा)
संचालनालय लेखा व कोषागारे, प्रशासकीय व्यवस्था दर्शविणारा तक्ता	(सात व आठ)
संचालनालय लेखा व कोषागारे अधिनस्त विभाग रचना तक्ता	(नऊ ते दहा)
एकूण अर्थसंकल्पीय तरतूदीचा कार्यक्रम निहाय तपशील	(अकरा)
कार्यक्रम क्रमांक एक - संचालनालय, लेखा व कोषागारे,	
(१) - प्रशासन	
(एक) प्रास्ताविक --	१
(दोन) वित्तीय आवश्यकता	२
(तीन) व्हर्च्युअल ट्रेझरी --	३ ते ४
(२) - भांडार पडताळणी व जागरुकता	
(एक) भांडार पडताळणी	
प्रास्ताविक --	५
कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश ------------------------------------	६
(दोन) दक्षता शाखा --- -	७ ते ९
(३) - जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी ---------------------------------	१०
(४) - राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना ---------------------------------	११ ते १२
(५) - महाराष्ट्र राज्यातील कोषागारे व अधिदान व लेखा कार्यालयाचे संगणकीकरण -------	१३ ते १४
कार्यक्रम क्रमांक दोन - अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई -	
(एक) प्रास्ताविक ---	१५
(दोन) वित्तीय आवश्यकता ---	१६
तक्ता क्र. ४ ---	१७ ते २१
(तीन) देयके व आहरण व संवितरण अधिकारी ---------------------------------	२२
(चार) निवृत्ती वेतन धारकांचा तक्ता --	२३ ते २४

कार्यक्रम क्रमांक तीन - कोषागार आस्थापना----

(एक) कोषागार आस्थापना २५

(दोन) वित्तीय आवश्यकता २६

तक्ता क्र. ५ २७ ते ३०

कार्यक्रम क्रमांक चार - लेखा प्रशिक्षण -------

(एक) प्रास्ताविक -- ३१

भाडयाच्या जागेबाबतची माहिती -- ३२

(दोन) वित्तीय आवश्यकता --- ३३

कार्यक्रम क्रमांक पांच - राज्य देखभाल अभिकरण ------------------------------------

(एक) प्रास्ताविक -- ३४

(दोन) वित्तीय आवश्यकता --- ३५

कार्यक्रम क्रमांक सहा - महिलांचे सक्षमीकरण

(एक) प्रास्ताविक --- ३६

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश -- ३६

संचालनालय, लेखा व कोषागारे- पदे व वेतन श्रेण्या ३७ ते ४२

प्रास्ताविक

१ लेखा व कोषागारे संचालनालयाची स्थापना दिनांक १ जानेवारी १९६२ रोजी करण्यात आली. या संचालनालयाच्या स्थापनेमुळे पूर्वी वित्त विभागाच्या प्रशासनिक नियंत्रणाखाली असलेली कोषागारे, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा , लेखा अधिकारी (प्रशिक्षण), भांडार पडताळणी व दक्षता पथके यांच्याकडील लेखाविषयक कामे संचालनालयाच्या नियंत्रणाखाली आणण्यात आली. निरनिराळया शासकीय विभागांमधील लेखाविषयक कामांशी संबंधित अशी राजपत्रित , तसेच अराजपत्रित पदे एकत्र आणता येतील असे शासनाचे एकरूप लेखा सेवा स्थापन करण्याचे या मागील उद्दिष्ट होते. कारण निरनिराळया विभागांमधील लेखाविषयक कामे करणा-या पर्यवेक्षी कर्मचा-यांची वेतनश्रेणी,कामाचे स्वरूप व अर्हता यांबाबतीत एकरूपता नव्हती . शिवाय, अशा एकरुप लेखा सेवेच्या अभावी निरनिराळया शासकीय विभागातील लेखाविषयक व वित्तीय कामे करणा-या पदधारकांना पुढील बढतीची संधी मिळत नव्हती. तसेच अर्हताप्राप्त लेखा अधिका-यांची उणीव असल्यामुळे वेगवेगळया शासकीय विभगांना आपले लेखाविषयक काम योग्य प्रकारे करणे अतिशय कठीण होते.

१.१ यासाठी शासनाने , १ फेब्रुवारी १९६५ पासून , महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेची स्थापना केली. .

१.२ यामध्ये निरनिराळया शासकीय विभागांमधील लेखाविषयक कामे करणा-या सर्व राजपत्रित व अराजपत्रित पर्यवेक्षी पदांचा समावेश करण्यात आला. यामुळे केवळ निरनिराळया शासकीय विभागंमध्येच नव्हे तर, महामंडळ,प्रकल्प,विद्यापीठे, मंडळे,जिल्हा परिषदा,वाणिज्यिक विभाग.स्थानिक निधी लेखापरीक्षा कार्यालय इत्यादींमध्ये देखील लेखाविषयक व वित्तीय जबाबदारीची कामे करण्यासाठी पुरेशी अर्हता व अनुभव असलेले प्रशिक्षित कर्मचारी उपलब्ध होऊ शकतात. तसेच यामुळे कर्मचा-यांना सर्वांगीण अनुभव मिळण्याच्या दृष्टीने, त्यांची अदलाबदल करण्याची सोय उपलब्ध होते. १ फेब्रुवारी १९६५ रोजी या सेवेमध्ये एकूण ३७५ कर्मचारी होते. ही संख्या दिनांक १ मार्च २०१३ रोजी २७५२ इतकी झालेली आहे.

१.२ संचालक, लेखा व कोषागारे हे विभाग प्रमुख आहेत. संचालनालयाचे मुख्यालय मुंबई येथे असून, पुणे, नाशिक, कोकण भवन,औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर येथे प्रत्येकी एक याप्रमाणे त्यांची सहा प्रादेशिक कार्यालये आहेत. तसेच पुढील कार्यालये, लेखा व कोषागारे संचालनालयाच्या प्रशासनिक नियंत्रणाखाली आहेत.

१) राज्यातील सर्व जिल्हा कोषागारे व उपकोषागारे.

२) अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई.

३) मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/अमरावती/ नाशिक येथील लेखा प्रशिक्षण केंद्रे.

४) भांडार पडताळणी शाखा

५) राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण.

६) वेतन पडताळणी शाखा

कोषागार लेख्यांचे संगणकीकरण

२ कोषागारे व अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई यांचेकडील लेखे अचूकरीत्या सादर होण्याच्या दृष्टीने राज्यातील सर्व कोषागारे/ उप कोषागारे व अधिदान व लेखा कार्यालय मुंबई यांचेकडील लेख्यांचे संगणकीकरण करण्यात आले आहे. कोषागारांमध्ये ट्रेझरीनेट व्हर्सन -२ ही वेब बेसड् आज्ञावली लागू करण्यात आली आहे. सर्व लेखे संगणकावर तयार करण्यात येत असून ते महालेखापाल यांना सादर करण्यात येतात. कोषागारात देयक प्राप्त झाल्यापासून लेखे तयार करण्यापर्यंत सर्व टप्पे संगणकावर घेण्यात आले आहेत. या संगणीकरणामुळे शासनास नियमितपणे जमा व खर्चाची सविस्तर आकडेवारी उपलब्ध होणार असून त्या आधारे शासनास जमा व खर्च यावर परिणामकारक नियंत्रण ठेवता येईल.

अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई आणि सर्व जिल्हा कोषागारातून महाराष्ट्र राज्य निवृत्तिवेतनधारकांच्या निवृत्तिवेतनाचे प्रदान केले जाते. निवृत्तिवेतनाची देयके संगणकावर तयार करण्यात येत असून त्यामुळे निवृत्तिवेतनधारकांना वेळेवर प्रदान करणे सुलभ झाले आहे.

संचालनालय लेखा व कोषागाराने विकसीत केलेल्या संगणक प्रणाली

Mahakosh - या वेबसाईटवर संचालनालयाने विकसीत केलेल्या वेगवेगळया प्रणालींची संकेतस्थळे दर्शविण्यात आलेली आहेत.
https://mahakosh.gov.in

Mahakosh.in - या वेबसाईटवर संचालनालयाची सर्वसाधारण माहिती व कार्य तसेच अधिकारी / कर्मचारी यांची माहिती दर्शविण्यात आलेली आहेत.
https://www.mahakosh.in

Beams - या वेबसाईटचा उपयोग करून सर्व शासकीय विभागांना / कार्यालयांना अंदाजपत्रकविषयक कामकाज करता येते.
https://beams.mahakosh.gov.in

Gras - Government Receipt Accounting System.
मुद्रांक वाहतुक व राज्य उत्पादन शुल्काची शासनाची जमा होणारी रक्कम नेटवर्किंगद्वारे स्विकारण्यासाठी ही प्रणाली विकसीत करण्यात आलेली आहे.
https://grass.mahakosh.gov.in

Sevarth - या वेबसाईटचा उपयोग करून सर्व शासकीय विभागांना / कार्यालयांना त्यांच्या वेतन देयकांसह (त्यांच्या आवश्यक कागदपत्रांसह उदा. जी.पी.एफ.शेडयुल) इतर देयके काढता येतात.
https://sevarth.mahakosh.gov.in

Dcps - नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजनेचा लाभ लाभार्थींना प्रदान करण्यासाठी राज्य शासनाच्या सर्व कार्यालयांकरीता ही प्रणाली विकसीत करण्यात आलेली आहे (दि.१ नोव्हेंबर २००५ पासून नियुक्त झालेले राज्य शासकीय कर्मचारी)
https://dcps.mahakosh.gov.in

Nivrutivettan - शासनाच्या निवृत्तीवेतन धारकांना त्यांच्या निवृत्तीवेतना विषयीची माहिती प्राप्त करून देण्यासाठी ही आज्ञावली विकसीत करण्यात आलेली आहे. सध्या याच्या अधिक सुधारणेचे काम चालु आहे.
https://pension.mahakosh.gov.in

Koshvahini - कोषागारांमधील खर्च / जमा / देयकांची आहरण व संवितरण अधिका-यांना माहिती उपलब्ध करण्यासाठी आवश्यक असलेली ही प्रणाली विकसीत केलेली आहे.
https://koshwahini.mahakosh.gov.in

Arthwahini - कोषागारांना त्यांची माहिती कार्ये व अंमलबजावणी याचे संकलन करण्यासाठी व त्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कोषागारांकरीता तयार करण्यात आलेली आज्ञावली.
https://arthwahini.mahakosh.gov.in

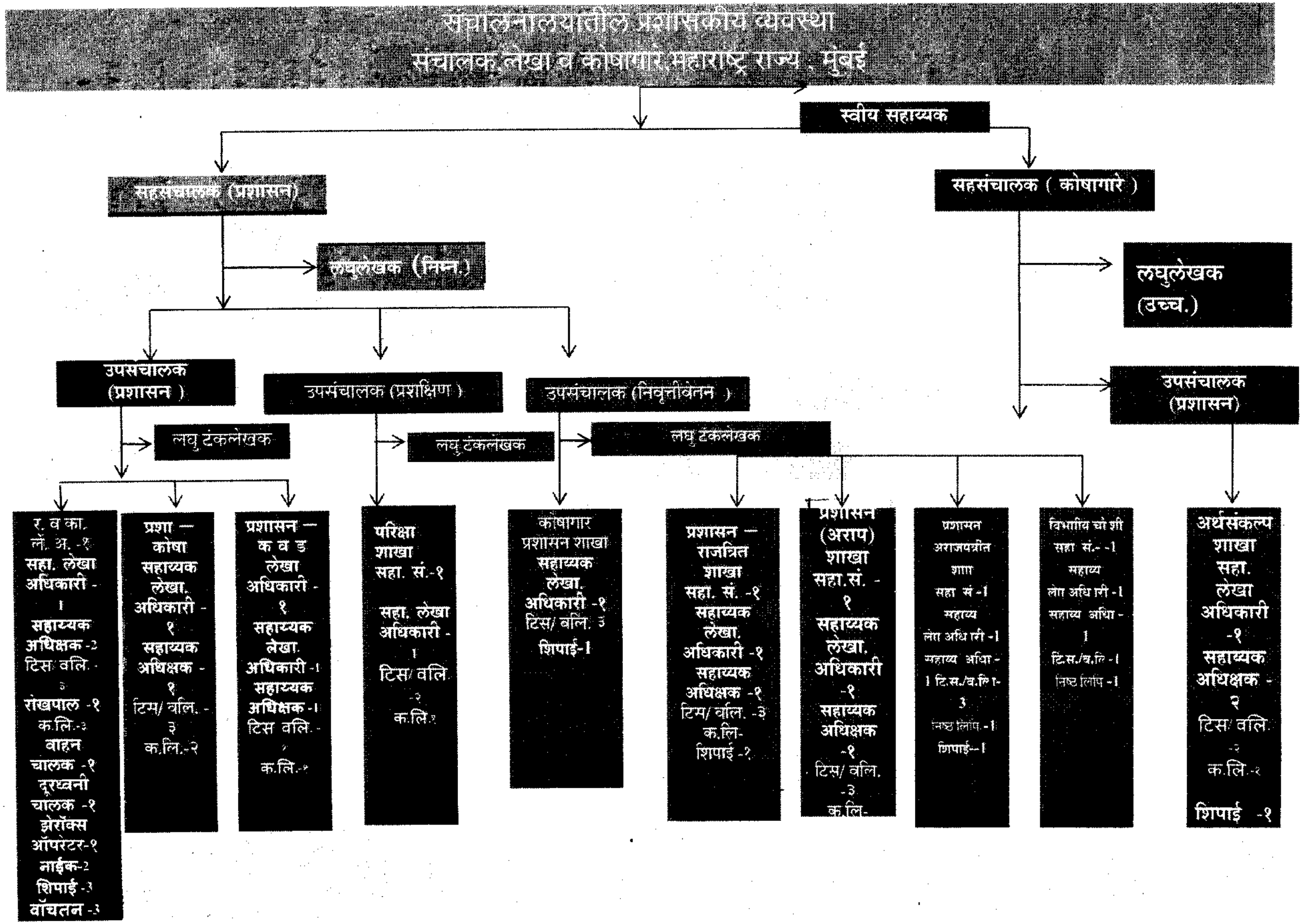
संचालनालयातील प्रशासकीय व्यवस्था
संचालक,लेखा व कोषागारे,महाराष्ट्र राज्य , मुंबई
स्वीय सहाय्यक
सहसंचालक (प्रशासन)
सहसंचालक (कोषागारे)
लघुलेखक (निम्न.)
लघुलेखक (उच्च.)
उपसंचालक (प्रशासन)
उपसंचालक (प्रशिक्षण)
उपसंचालक (निवृत्तीवेतन)
उपसंचालक (प्रशासन)
लघु टंकलेखक
लघु टंकलेखक
लघु टंकलेखक
र. व का. लें. अ. -१ सहा. लेखा अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -३ टिस/ वलि. -३ रोखपाल -१ क.लि.-३ वाहन चालक -१ दूरध्वनी चालक -१ झेरॉक्स ऑपरेटर-१ नाईक-२ शिपाई -३ वॉचतन -३
प्रशा — कोषा सहाय्यक लेखा. अधिकारी -१ सहाय्यक अधिक्षक -१ टिस/ वलि. -३ क.लि.-२
प्रशासन — क व ड लेखा अधिकारी -१ सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -1 टिस वलि. -२ क.लि.-१
परिक्षा शाखा सहा. सं.-१ सहा. लेखा अधिकारी -1 टिस/ वलि. -२ क.लि.१
कोषागार प्रशासन शाखा सहाय्यक लेखा. अधिकारी -१ टिस/ वलि. ३ शिपाई-1
प्रशासन — राजत्रित शाखा सहा. सं. -१ सहाय्यक लेखा. अधिकारी -१ सहाय्यक अधिक्षक -१ टिस/ वलि. -३ क.लि- शिपाई -१
प्रशासन (अराप) शाखा सहा.सं. -१ सहाय्यक लेखा. अधिकारी -१ सहाय्यक अधिक्षक -१ टिस/ वलि. -3 क.लि-
प्रशासन अराजपत्रीत शाखा सहा सं -1 सहाय्य लेखा अधिकारी -1 सहाय्य अधि -1 टि.स./व.लि -3 निम्न लिपि -1 शिपाई--1
विभागीय चौकशी सहा सं.- -1 सहाय्य लेखा अधिकारी -1 सहाय्य अधि -1 टि.स./व.लि -1 निम्न लिपि -1
अर्थसंकल्प शाखा सहा. लेखा अधिकारी -१ सहाय्यक अधिक्षक -२ टिस/ वलि. -२ क.लि.-२ शिपाई -१

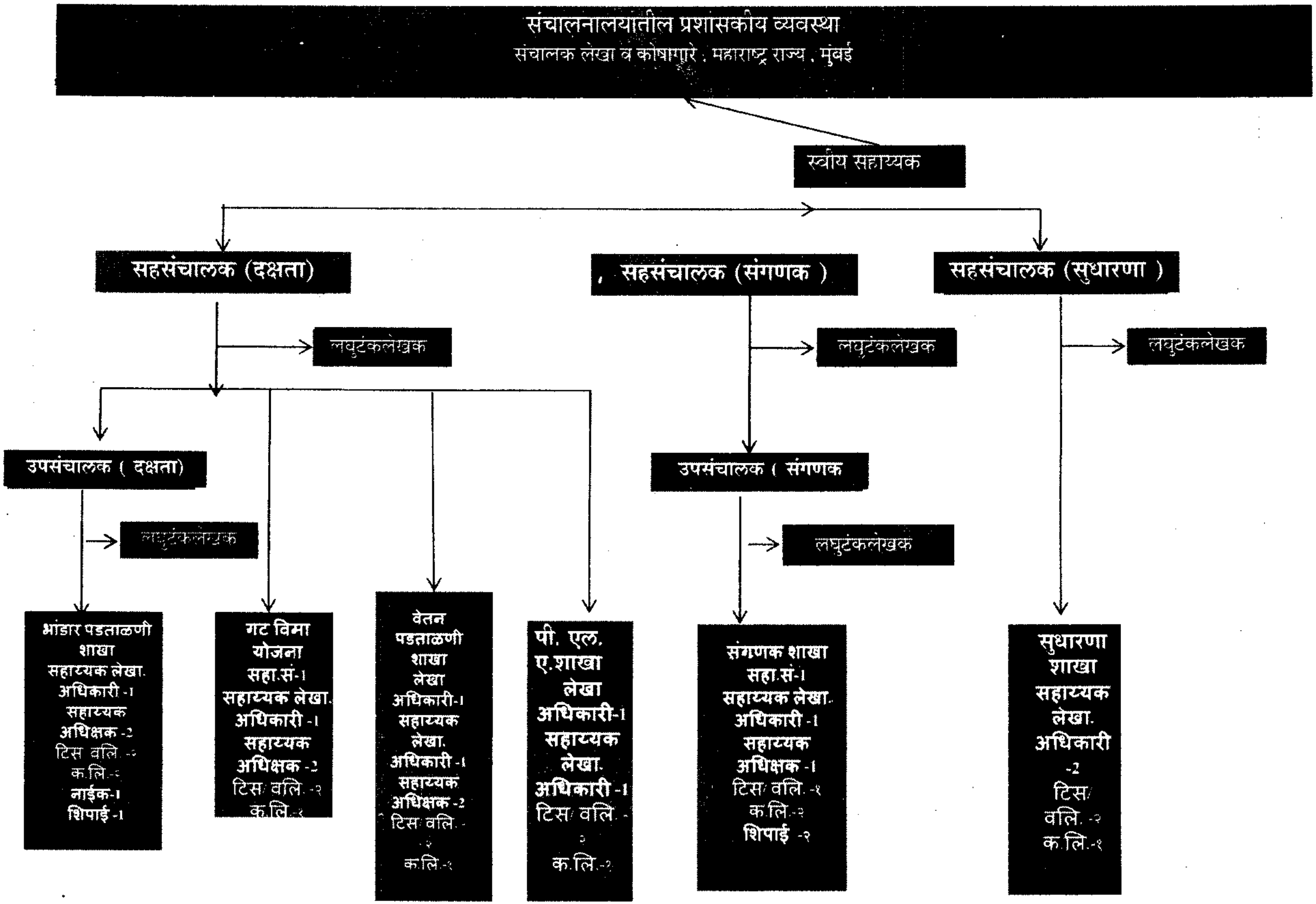
संचालनालयांतील प्रशासकीय व्यवस्था
संचालक लेखा व कोषागारे , महाराष्ट्र राज्य , मुंबई
स्वीय सहाय्यक
सहसंचालक (दक्षता)
सहसंचालक (संगणक)
सहसंचालक (सुधारणा)
लघुटंकलेखक
लघुटंकलेखक
लघुटंकलेखक
उपसंचालक (दक्षता)
उपसंचालक (संगणक
लघुटंकलेखक
लघुटंकलेखक
भांडार पडताळणी शाखा सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -2 टिस वलि. -३ क.लि.-२ नाईक-1 शिपाई -1
गट विमा योजना सहा.सं-1 सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -2 टिस/ वलि. -२ क.लि.-२
वेतन पडताळणी शाखा लेखा अधिकारी-1 सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -2 टिस/ वलि. -२ क.लि.-१
पी. एल. ए.शाखा लेखा अधिकारी-1 सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 टिस/ वलि. -३ क.लि.-२
संगणक शाखा सहा.सं-1 सहाय्यक लेखा. अधिकारी -1 सहाय्यक अधिक्षक -1 टिस/ वलि. -२ क.लि.-२ शिपाई -२
सुधारणा शाखा सहाय्यक लेखा. अधिकारी -2 टिस/ वलि. -२ क.लि.-१

संचालनालय , लेखा व कोषागारे,महाराष्ट्र राज्य , मुंबई

जिल्हा व तालूका स्तरावरील रचना

(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे,कोकण विभाग	(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे,पुणे विभाग	(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे,नाशिक विभाग	(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे औरंगाबाद विभाग	(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे,अमरावती विभाग	(सहसंचालक , लेखा व कोषागारे,नागपूर विभाग	अधिदान व लेखा अधिकारी अधिदान व लेखा कार्यालय मुंबई,
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
(४ कोषागार कार्यालये+ १ व्हर्च्युअल ट्रेझरी)	(५ कोषागार कार्यालये)	(५ कोषागार कार्यालये)	(८ कोषागार कार्यालये)	(५ कोषागार कार्यालये)	(६ कोषागार कार्यालये)	(वांद्रे आणि फोर्ट येथे प्रत्येकी एक या प्रमाणे २ कार्यालये)
↓	↓	↓	↓	↓	↓	
(४२ उपकोषागार कार्यालये)	(५३ उपकोषागार कार्यालये)	(४५उपकोषागार कार्यालये)	(५८उपकोषागार कार्यालये)	(४५ उपकोषागार कार्यालये))	(५६उपकोषागार कार्यालये)	

(ज)

विभागीय कार्यालयातील प्रशासकीय यंत्रणा

- उपसंचालक, ठाणे कोषागार कार्यालय
- उपसंचालक, पुणे कोषागार कार्यालय
- उपसंचालक, नाशिक कोषागार कार्यालय
- उपसंचालक, औरंगाबाद कोषागार कार्यालय
- उपसंचालक, अमरावती कोषागार कार्यालय
- उपसंचालक, नागपूर कोषागार कार्यालय

अधिदान व लेखा अधिकारी

- उपअधिदान लेखा अधिकारी ,फोर्ट ,मुंबई **(उपसंचालक संवर्ग)**
- उपअधिदान लेखा अधिकारी वांद्रे ,मुंबई **(उपसंचालक संवर्ग)**

विवरणपत्र अ

एकूण अर्थसंकल्पीय तरतुदींचा कार्यक्रमनिहाय तपशील

Programmewise Details of Total Budget Estimates

(रुपये हजारात)

(Rs. In thousands)

अनुक्रमांक Serial No.	कार्यक्रम Programme		प्रत्यक्ष रकमा 2012-2013 Actual 2012-2013 महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates 2013-2014 महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	सुधारलेला अंदाज 2013-2014 Revised Estimate 2013-2014 महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Total	अर्थसंकल्प -2014-2015 Budget Estimates 2014-2015 महसुली Revenue	भांडवली Capital	एकूण Totalotal
(१)	(२)		(३)	(४)(	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
	२०५४,५कोषागारे व लेखा प्रशासन	Charged/भारीत	२००		२००	२००		२००	-	२००	२००	२००		२००
१	२०५४ TreasuandaAccounts	Voted/दत्तमत	१४१४६३३	२९८९९	१४४४५३२	१६६८७१३		१६६८७१३	१७०३६१३	११७८००	१८२१४१३	१७९७२२४	२९५००	१८२६७२४
	एकूण/Total	Charged/भारित-	२००-	-	२०० --	२००		२००	२००		२००	२००		२००
		Voted/दत्तमत	१४१४६३३	२९८९९	१४४४५३२	१६६८७१३	--	१६६८७१३	१७०३६१३	११७८००	१८२१४१३	१७९७२२४	२९५००	१८२६७२४

विवरणपत्र ब

एकूण अर्थसंकल्पीय तरतुदींचा कार्यक्रमनिहाय तपशील

Majorr Head - Cum - Programmewise Details of Total Budget Estimates

(रुपये हजारात)

(Rs. In thousands)

programme.	Name of Programme		प्रत्यक्ष रकमा 2012-2013 Actual 2012-2013 योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates 2013-2014 योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	सुधारलेला अंदाज 2013-2014 Revised Estimate 2013-2014 योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	अर्थसंकल्प -2014-2015 Budget Estimates 2014-2015 योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
(१)	२		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	प्रधान शीर्ष २०५४ कोषागारे व लेखा प्रशासन २०५४ Treasury and Accounts Administration													
१	०९५ - संचालनालय लेखा व कोषागारे	Chargød/भारीत	२००		२००	२००		२००	२००		२००		२००	
	०९५- Directorate of Accounts and Treasuries	Voted/	२५८७५२ ..		२५८७५२	२८८११६..		२८८११६	२९७९८२		२९७९८२	२९९३०९.		२९९३०९
२	०९६ अधिदान व लेखा कार्यालय													
	०९६ Pay and Accounts Offices		२०८३३१..		०८३३१	२३५६८९ ..		२३५६८९	२३८७१३	---	२३८७१३..	२६०३८६		२६०३८६
३	०९७ कोषागारांची आस्थापना													
	०९७ Treasury Establishment		९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२-	२९५००-	१२४३८४२
४	००३ - प्रशिक्षण													
	००३ - Training		१०२४२ ..		१०२४२	१२९४२	..	१२९४२	१५९३१	-	-१५९३१---	१३९६०.		१३९६०
५	०९९- नवीन परिभाषित अंशदान सेवानिवृत्ती वेतन योजना यंत्रणा													
	०९९ - New Defined Contribution Pension Scehme Mission		७८८५ ..		७८८५	९१८६--	-	९१८६-	-९२२६	..-	-९२२६	९२२७		९२२७
	एकूण/Total/- प्रधान शीर्ष	Charged/भारीत	--..		--	२००	..	२००	--	-	--	--	..	२००
	Major Head	Voted/दत्तमत	१४१४६३३	२९८९९	१४४४५३२	१६६८७१३	--	१६६८७१३	१७०३६१३	११७८००	१८२१४१३	१७९७२२४	२९५००	१८२६७२४
	एकूण बेरीज /	Charged/भारीत	--	..	--	२००	२००	२००	--	-	--	--	२००	२००
	Grand Total	Voted/दत्तमत	१४१४६३३	२९८९९	१४४४५३२	१६६८७१३	--	१६६८७१३	१७०३६१३	११७८००	१८२१४१३	१७९७२२४	२९५००	१८२६७२४

(अकरा)

[illegible]

कार्यक्रम क्रमांक (१)
संचालनालय, लेखा व कोषागारे
प्रशासन

४. संचालक,लेखा व कोषागारे हे विभाग प्रमुख असून ,यांचे मुख्यालय मुंबई येथे असून मुख्यालयात सहसंचालक, उपसंचालक व सहाय्यक संचालक तर पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, नागपूर, अमरावती व कोकण येथे प्रत्येकी एक प्रमाणे सहा प्रादेशिक सहसंचालक यांचे संचालकास त्यांचे कामात सहाय्य होते.शासनविषयक बाबी व तांत्रिक विषय हाताळण्यासठी तांत्रिक शाखा निर्माण करण्यात आल्या. प्रशासन शाखेचा कार्यभार सहसंचालक (प्रशासन) यांचेकडे व तांत्रिक शाखेचा कार्यभार, सहसंचालक(तांत्रिक) यांचेकडे सोपविण्यात आलेला आहे. पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, कोकण व नागपूर येथील विभागीय सहसंचालक हे आपापल्या विभागातील नियंत्रणाधीन कार्यालये व कोषागारे यांच्या प्रशासनाबद्दल जबाबदार असतात. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई हे सहसंचालक दर्जाचे अधिकारी त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयांच्या प्रशासनाबद्दल जबाबदार आहेत. हे सर्व अधिकारी संचालकांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली आपली कामे पार पाडतात.

४.१ विभाग प्रमुख या नात्याने , संचालक हे आपल्या प्रशासकीय नियंत्रणाधीन कार्यालयाचे व्यवस्थापन ,पर्यवेक्षण व कार्यक्षम कामकाज यासाठी जबाबदार असतात.त्याखेरीज कोषागार विषयक कामकाज, महाराष्ट्र कोषागार नियम, महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा यासाठी सेवा प्रवेश नियम, लेखाविषयक विभागीय परीक्षांसाठीचे नियम, पाठयक्रम यात होणा-या सुधारणा जारी करणे, लेखा विषयक कर्मचा-यांचे प्रशिक्षण,कोषागारे व उपकोषागारे यांची प्रशासकीय तपासणी ,विविध शासकीय विभाग व कार्यालये यांना लेखा व वित्त विषयक बाबींच्या संबंधात सल्ला देणे यांसारखी कामेसुध्दा संचालकांना पार पाडावी लागतात. भांडार पडताळणी शाखासुध्दा त्यांच्या नियंत्रणाधीन काम करते.

४.२ राज्यात व्हर्च्युअल ट्रेझरी वगळता एकूण ३३ कोषागारे व ३२३ उप कोषागारे असून दरवर्षी त्यापैकी सर्वसाधारणपणे११कोषागारांचे वार्षिक निरीक्षण हे संचालनालयामार्फत केले जाते व त्यांच्या विभागातील सर्व कोषागारांचे निरीक्षण हे विभागीय सह /उप संचालकांमार्फत केले जाते. तसेच तीन वर्षातून एकदा उप कोषागारांचे निरीक्षण हे विभागीय सह संचालकामार्फत केले जाते. जिल्हयातील त्यांच्या अधिनस्त सर्व उप कोषागारांचे निरीक्षण कोषागार अधिकारी /अपर कोषागार अधिकारी यांचे मार्फत केले जाते.विभागीय कार्यालयाची शासकीय तपासणी ही दोन वर्षातून एकदा संचालनालयामार्फत करण्यात येते.

४.३ महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेमध्ये संचालक, लेखा व कोषागारे या पदाव्यतिरिक्त संचालक संवर्गात २३ (प्रतिनियुक्तीच्या पदांसह) , सहसंचालक संवर्गात ४५, गट अ (वरिष्ठ) संवर्गात १२२ गट अ (कनिष्ठ) संवर्गात २९२, गट ब राजपत्रित संवर्गात ९५०, गट ब (अराजपत्रित) मध्ये १४०३ (प्रतिनियुक्तीच्या पदासहित) पदे मिळून एकूण २८३५ पदे आहेत.

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च २०१२-२०१३ Actuals २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प २०१२-२०१३ Budget Estimates २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज २०१३-२०१४ Revised Estimates २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प २०१४-२०१५ Budget Estimates २०१४-२०१५		
	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
अ)कार्याचे वर्गीकरण / (A) Activity Classification												
(१) निर्देशन आणि प्रशासन ०९५(००)(०१) Charged/	—	—	—	२००	—	२००	२००	-	२००	२००	-	२००
Voted/दत्तमत्त (१) Direction & Administration	१३३३१४		१३३३१४	१४६४१२	—	१४६४१२	१५९७२२	-	१५९७२२	१४३८६४	-	१४३८६४
(२) भांडार पडताळणी व जागरुक ता पथके/ ०९५(००) (०२) Stores Verification & Vigilance Units	३८२२१	--	३८२२१	४५३७३	--	४५३७३	४१६२१	-	४१६२१	५०१५२	-	५०१५२
(३) जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी व लेखा अधिकारी यांचे वेतन व भत्ते ०९५(००) (०३) Chief Accounts & Finance Officer and Accounts Officer of Zilla Parishad	७०८०८	--	७०८०८	७७१३५	--	७७१३५	७८०४२	-	७८०४२	८५७३१	-	८५७३१
(४) शासकीय लेख्यांच्या संगणकीकरणावरील खर्च ०९५ (००) (०५) (४) Expenditure on Computerisation of Government Accounts	१६४०९	--	१६४०९	१९१९६	—	१९१९६	१८५९७	-	१८५९७	१९५६२	-	१९५६२
अ एकूण / A-Gross Charged/भारित	--		--	२००	--	२००	२००	-	२००	२००	-	२००
Voted/दत्तमत्त	२५८७५२	---	२५८७५२	२८८११६	--	२८८११६	२९७९८२	-	२९७९८२	२९९३०९	-	२९९३०९
(ब) उद्दीष्टनिहाय वर्गीकरण / (B) Objectwise Classification												
(एक) संचालक , लेखा व कोषागारे, मुंबई / (i) Director of Accounts & Treasuries, Mumbai												
वेतन / Salaries	२४४७३८	-	२४४७३८	२७८४९४	-	२७८४९४	२८७५८६	-	२८७५८६	२८८२१५	-	२८८२१५
मजुरी / Wages	१६	-	१६	२५	-	२५	१६	-	१६	१८	-	१८
अतिकालिक भत्ता - overtime allowances	२८०	-	२८०	१२०	-	१२०	१८४	-	१८४	२००	-	२००
दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क - Telephone , Electricity Water charges	२२३२	-	२२३२	२२०३	-	२२०३	२३७४	-	२३७४	२९४७	-	२९४७
देशातंर्गत प्रवासखर्च / Domestic Travel Expenses	३४०८	-	३४०८	३३८०	-	३३८०	३७६९	-	२३३९	४०८२	-	४०८२
कार्यालयीन खर्च / Office Expenses	७९२१	-	७९२१	४५१९	-	४५१९	३८००	-	३८००	३६०६	-	३६०६
व्यवसायिक सेवा Professional Services	५२	-	५२	८०	-	८०	९२	-	९२	८०	-	८०
संगणक / Computer	--		--	--	--	--		-	-	-	-	-
भाडे पट्टी व कर/ Rents, Rates & Taxes	१०५	-	१०५	१६१	-	१६१	१६१	-	१६१	१६१	-	१६१
कंत्राटी सेवा / Contract Services	--	--	--	--	--	--		-	-	-	-	
इतर खर्च / Other Charges	--	--	--	--	-	--		-		-	-	
एकूण (एक) / Total (i) Charged/भारित	--	--	--	२००	--	२००	२००	-	२००	२००	-	२००
Voted/ दत्तमत्त	२५८७५२	-	२५८७५२	२८८११६	-	२८८११६	२९७९८२	-	२९७९८२	२९९३०९	-	२९९३०९
एकूण बेरीज/ Grand Total Charged/भारित	--		--	२००	--	२००	२००	-	२००	२००		२००
Voted/ दत्तमत्त	२५८७५२	-	२५८७५२	२८८११६	-	२८८११६	२९७९८२	-	२९७९८२	२९९३०९	-	२९९३०९
क) वित्त व्यवस्थेची साधने / (C) Sources of Finance												
वित्त विभाग मागणी क्र.जी-५ Finance Department Demand No. G-५ Charged/भारित	२००	--	२००	२००	--	२००	२००	-	२००	२००	-	२००
२०५४ कोषागारे व लेखा प्रशासन 2054 Treasury & Accounts Administration Voted/ दत्तमत्त	२५८७५२	-	२५८७५२	२८८११६	-	२८८११६	२९७९८२	-	२९७९८२	२९९३०९	-	२९९३०९
एकूण (एक)/ Total (१) Charged/ भारित	२००	--	२००	२००	--	२००	२००	-	२००	२००	-	२००
Voted/ दत्तमत्त	२५८७५२	-	२५८७५२	२८८११६	-	२८८११६	२९७९८२	-	२९७९८२	२९९३०९	-	२९९३०९

व्हर्च्युअल ट्रेझरी

व्हर्च्युअल ट्रेझरी :- राज्य शासनाने वित्त विभागाच्या नियंत्रणाखाली व संचालनालय, लेखा व कोषगारे यांच्या अधिपत्याखाली कोषागार अधिकारी , व्हर्च्युअल ट्रेझरी मुंबई हे नवीन कार्यालय सन २००८ मध्ये स्थापन करण्यात आले आहे. इंटरनेट बँकींग सुविधेचा वापर करुन जनतेला कर व करेतर महसूल इलेक्ट्रॉनीक्स माध्यमातुन शासकीय जमा लेखांकन प्रणालीव्दारे (GRAS) https/gras. mahakosh . gov.in या संकेतस्थळामार्फत भरण्याची सुविधा शासनाने उपलब्ध् करुन दिलेली आहे. बँकींग क्षेत्रात होणाऱ्या इलेक्ट्रॉनीक्स बँकींग सुविधेचा वापर व बँकांच्या ई- पेमेंट गेटवे पध्दतीचा उपयोग या प्रणालीत करण्यात आला आहे. राष्ट्रीय सुचना विज्ञान केंद्र , पुणे यांचे मार्फत सदर प्रणाली विकसीत केली आहे. शासनाकडे जमा होणाऱ्या रकमांच्या लेखांकनासाठी व ताळमेळासाठी अवलंबण्याची प्रचलित कार्यपध्दती महाराष्ट्र अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेमध्ये विहीत केलेली आहे. तथापि इलेक्ट्रानिक्स माध्यमांचा वापर करुन शासनास देय रकमा जमा करण्याची नवीन प्रणाली अस्तित्वात आली आहे. सध्या प्रचलित पध्दतीही चालू राहणार आहे. इलेक्ट्रॅानिक्स माध्यमांचा वापर करुन पेमेंट गेट वे मार्फत जमा होणाऱ्या रकमांच्या जमा लेखांकनासाठी , ताळमेळासाठी व व्यवस्थापनेसाठी व्हर्च्युअल ट्रेझरीची स्थापना करण्यात आली आहे. व्हर्च्युअल ट्रेझरी , मुंबई कार्यालयासाठी एकूण ९ पदे मंजूर करण्यात आली आहेत.

संगणाकाव्दारे ई पेमेंट गेट वे चा वापर करुन रक्कम भरणे तसेच पंपरागत पध्दतीने शासकीय रक्कमेचा भरणा करण्याकरीता चलन तयार करुन ते मुद्रित करण्यासाठी शासनाच्या GRAS संकेतस्थळावर सोय करुन देण्यात आली आहे. याकरीता सर्व विभांगाशी संबंधित जमा रकमा भरणे सोयीचे व्हावे या करीता चलनाच्या नमुन्यात आवश्यक त्या सुधारण करण्यात आल्या आहेत. या प्रणालीव्दारे शासनाच्या सर्व विभागां व्दारे वसूल करण्यात येणाऱ्या सर्व प्रकारच्या जमा रकमा ई पेमेंट गेट वे चा वापर करुन अथवा परंपरागत पध्दतीने शासन खजिना दाखल करता येणे शक्य आहे.

प्रणालीतील सहभागी शासकीय कार्यालये

सध्या खालील शासकीय विभाग ग्रास प्रणालीत समाविष्ट आहेत.

१) परिवहन विभाग २) राज्य उत्पादन शुल्क विभाग ३) नोंदणी महानिरीक्षक मुद्रांक कार्यालय ४) मुंबई उच्च न्यायालय ५) जिल्हा सत्र न्यायालय, वर्धा ६) संचालनालय, लेखा व कोषागारे ७) कामागार आयुक्तालय ८) सहकार व पणन विभाग ९) अन्न व औषध प्रशासन १०) विमा संचालनालय ११) बाष्पके संचालनालय १२) संचालनलय, औद्योगीक सुरक्षा व आरोग्य १३) जमाबंदी आयुक्त व भूमि अभिलेख १४) महसूल विभाग १५) कृषी आयुक्तालय १६) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय १७) सहकार व पणन व वस्त्रोद्योग विभाग , मंत्रालय.

या विभागांचा महसूल / कर रकमा GRAS प्रणालीमार्फत जमा करणे व अशा जमा रकमांचे लेखांकन करण्याचे काम सुरु करण्यात आले आहे. यांनतर टप्पा टप्याने इतर शासकीय विभागांना या प्रणालीत समाविष्ट करुन घेण्यात येणार आहे.

प्रणालीत समविष्ट बँका :- बॅकांच्या पेमेंट गेट वे वापर करुन इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमातून शासकीय जमा लेखांकन प्रणालीव्दारे (GRAS) रकमांचा भरणा करण्यासाठी सध्या खालील राष्ट्रीयकृत बँका प्राधिकृत करण्यात आल्या आहेत.

१.युनियन बँक ऑफ इंडिया	२. आयडीबीआय बँक	३. बँक ऑफ महाराष्ट्र
४. इंडियन ओव्हरसिज बँक	५. बँक ऑफ इंडिया	६. पंजाब नॅशनल बँक
७.स्टेट बँक ऑफ इंडिया	८. स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	९. स्टेट बँक ऑफ पटियाला
१०.बँक ऑफ बडोदा	११. देना बँक	१२.कॅनरा बँक
१३. विजया बँक	१४.कॉर्पोरेशन बँक	१५.आंध्रा बँक
१६.इंडियन बँक		

सध्या उपरोक्त १६ राष्ट्रीयकृत बँका प्राधिकृत करण्यात आल्या आहेत. टप्प्या-टप्प्याने इतर राष्ट्रीयकृत बँका व बँकांच्या पेमेंट गेटवे मार्फत डेबीट कार्डव्दारेही रकमा भरणा सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात येणार आहे.

प्रणालीचे विकसन व सुरक्षा :- सदर प्रणाली राष्ट्रीय सूचना विज्ञान केंद्र पुणे यांच्या सहकार्याने विकसित करुन घेण्यात आली असून, सर्व प्रकारच्या सुरक्षिततेची हमी मिळवण्याच्या दृष्टीने संपूर्ण प्रणालीचे लेखा परीक्षण (System Audit) या क्षेत्रातील तज्ञ अशा एस.टी.क्यू.सी, पुणे या केंद्र शासनाच्या संस्थेकडून तसेच Empaneled Member असलेली खाजगी संस्था मे.कंट्रोल केस, मुंबई यांचेकडून करवून घेण्यात आले आहे. तसेच सदर प्रणालीतील माहितीच्या सुरक्षितेकरिता विशिष्ट पोर्टव्दारे प्रणालीतील प्रवेश करण्याची सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात आली आहे.

ई-चलनाने जमा होणा-या रक्कमांचे हिशोब ठेवण्यासाठी संचालनालय, लेखा व कोषागारे यांच्या अधिनस्त कोषागार अधिकारी, व्हर्च्युअल ट्रेझरी, मुंबई या कार्यालयाची नव्याने स्थापना मुंबई येथे करण्यात आली असून कामाची व्याप्ती संपूर्ण महाराष्ट्र राज्य असल्यामुळे दैनंदिन कामकाजामध्ये फार मोठया प्रमाणात वाढ होणार आहे. व्हच्युअल ट्रेझरी कार्यालयास दैनंदिन कामकाजामध्ये फार मोठया प्रमाणात वाढ होणार आहे. व्हच्युअल ट्रेझरी कार्यालयास दैनंदिन जमा रकमांचे लेखाशिर्ष, उपशिर्ष, उपशिर्ष प्रमाणे वर्गीकरण करुन लेखांकन करणे, पडताळणी करणे, प्रत्यक्ष जमेचे लेखे तयार करणे तसेच सहभागी बँका, भारतीय रिझर्व्ह बँक व महालेखापालांबरोबर जमा रकमांचे ताळमेळ इत्यादी कर्तव्ये पार पाडावयाची आहेत. व्हच्युअल ट्रेझरी कार्यालय हे मुंबई येथे स्थित असल्याने या कार्यालयाचा जमेचा लेखा, अधिदान व लेखा कार्यालयाच्या लेख्यामध्ये समाविष्ट होत असून अधिदान व लेखा कार्यालयामार्फत महालेखापाल कार्यालयाकडे सादर होत आहे. व्हच्युअल ट्रेझरी या कोषागाराचे कामकाज हे संगणकीकृत असल्यामुळे ग्रास प्रणालीमार्फत जमा होणा-या रक्कमांचा ताळमेळ घेण्याचे काम हे अधिक सुलभ जलद गतीने व सुरक्षित पध्दतीने होणार आहे. सदर कोषागार हे सन २००८ पासून कार्यरत झाले असून विदयामान व्यवस्थेची व्याप्ती प्रचंड वाढणार आहे. अदात्यास / करदात्यांना घरी असून ई-चलनाव्दारे कराची रक्कम २४ X ७ या तत्वावर भरण्याची सुविधा उपलब्ध आहे व ई पेमेंट करतांना काही अडचणी निर्माण झाल्यास त्या अडचणींचे निराकरण तात्काळ करण्यासाठी भविष्यात २४ X ७ या तत्वावर मदत कक्ष (हेल्प डेस्क) सुरु करण्याची शासनाची योजना आहे.

वैश्विक वापर :- या प्रणालीचा वापर करुन कोठूनही कधीही, महाराष्ट्रातील कोणत्याही जिल्हयातील, कोणत्याही विभागाशी संबंधीत महसूली तसेच इतर जमा-रकमा शासन खाती भरण्याची सुविधा करदाते व इतर व्यक्ती, संस्था तसेच शासकीय कार्यालयोन इत्यादींना उपलब्ध करुन देण्यात येत आहे.

	चलन संख्या	रक्कम (रुपये)
२००९-१०	१९३६	२८४२.३३
२०१०-११	३०५४७	४५७०९४५८३१.११
२०११-१२	१२३३५२	१०३६५४२९५८२९.३१
२०१२-१३	३८३१४७	२२६१२०६३१४९८.४७
२०१३-१४	९७३०६२	२०३३४९५८२६८९.१९
एकुण	१५१२३६६	५३७६९९०७९४८०.४१

भांडार पडताळणी शाखा

६. लोकलेखा समितीने १९४४-४५ च्या विनियोजन लेख्यावरील लेखा अहवाल व केलेल्या शिफारशीनुसार शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक ९२८१ /३३ , दिनांक १६ ऑक्टोबर १९५२ अन्वये वित्त विभागाचा एक भाग म्हणून स्वतंत्र भांडार पडताळणी शाखेची स्थापना करण्यात आली. त्यानंतर १ जानेवारी १९६२ पासून स्थापना करण्यात आलेल्या लेखा व कोषागारे संचालनालयामध्ये वित्त विभागाची भांडार पडताळणी शाखा विलीन करण्यात आली. शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक डीएटी-१०६४/५८४/सी-१२ दिनांक १ फेब्रुवारी १९६५ अन्वये महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा दिनांक १ फेब्रुवारी १९६५ रोजी स्थापन करण्यात आली आणि भांडार पडताळणी अधिकारी व भांडार निरीक्षक या पदाचा उक्त सेवेच्या अनुक्रम गट -ब व गट -ब (अराजपत्रित) मध्ये अंतर्भाव करण्यात आला.

६.१ भांडार पडताळणी शाखेमार्फत शासनाच्या विविध विभागीय राजपत्रित कार्यालयाच्या ताब्यातील साठयांची व भांडारांची पडताळणी करण्याचा प्रमुख उद्देश साठयाची प्रत्यक्ष शिल्लक आणि पुस्तकी शिल्लक यांचा मेळ घेणे असा आहे. त्यासोबतच प्रत्यक्ष शिल्लक साठा पुस्तकात दर्शविलेल्या भांडार वर्णनाशी जुळतो किंवा नाही हे ही तपासले जाते. वस्तुच्या / साठयाच्या वापराचे प्रमाण जास्त आहे काय तसेच दर्शविण्यात आलेली तूट योग्य व समर्थनीय आहे काय हयाचीही पडताळणी भांडार पडताळणी शाखेतील अधिकारी/ कर्मचारी करतात. साठा व भांडारे यांची खरेदी प्रक्रिया तसेच आवश्यकता हया बाबींची तपासणी ही या शाखेमार्फत होत असते. विशिष्ट कालावधीनंतर खराब होऊ शकणा-या आणि उपयोगात नसणा-या भांडाराच्या जादा साठयाची विल्हेवाट इतर भांडाराकडे (आवश्यकता असेल तेथे) वर्ग करून लावता येईल काय याबाबत उपयुक्त सुचनाही केल्या जातात. थोडक्यात भांडारे व वस्तुंचे साठे यांचा योग्य व परिणामकारक वापर होण्याच्या दृष्टीने भांडार पडताळणी चिकित्सक दृष्टीने करण्यात येते.

६.२ भांडाराचे खालीलप्रमाणे वर्गीकरण करण्यात येते. वर्गीकरण दिनांक १ एप्रिल २०१२ पासून अंमलात येत आहे.

"अ" वर्ग (मोठी भांडारे) - ज्या भांडारातील वस्तुंच्या साठयांची किंमत रुपये ५०,००,०००/- त्याहून अधिक आहे अशी भांडारे.

"ब" वर्ग (मध्यम भांडारे) - ज्या भांडारातील वस्तुंच्या साठयांची किंमत रुपये ५,००,०००/- त्याहून अधिक परंतु रुपये ५०,००,००० पेक्षा कमी आहे अशी भांडारे.

"क" वर्ग (लहान भांडारे) - ज्या भांडारातील वस्तुंच्या साठयांची किंमत रुपये ५,००,०००/- हून कमी आहे अशी भांडारे.

"अ","ब",व "क" वर्गीकरणानुसार भांडारच्या पडताळणीसाठी कालमर्यादा पुढे दर्शविल्याप्रमाणे आहे.

प्रकार	कालावधी
"अ" वर्ग ----------	३ वर्षातून एकदा
"ब" वर्ग ----------	४ वर्षातून एकदा
"क" वर्ग ---------	५ वर्षातून एकदा.

६.३ प्रत्येक प्रकारच्या भांडाराच्या पडताळणीसाठी किती दिवस लागतील याबाबत स्पष्ट मानके नाहीत. ते भांडारातील साठयावर निर्भर असते. भांडाराच्या वर्गीकरणानुसार लागणा-या मानवी दिवसाचे प्रमाण निश्चित स्वरुपाचे नसून, मागील वर्षामध्ये अशा भांडार पडताळणी करीता लागलेला कालावधी लक्षात घेऊन भांडार पडताळणी पूर्ण करण्यासाठी व अहवाल तयार करण्यासाठी लागणा-या कालावधीचा अंदाज तदर्थ तत्त्वावर करण्यात येतो.

६.४ सदर शाखा लेखा व कोषागारे संचालकाच्या नियंत्रणाखाली आहे. मुंबईतील भांडाराच्या भांडार पडताळणीचे काम सह/उप संचालक, लेखा व कोषागारे , कोकण विभाग हे पाहत असून, इतर प्रादेशिक स्तरावर प्रादेशिक सह/उप संचालकांकडून त्यासंबंधीची कामे पार पाडली जातात.

६.५ संग्रह व भांडार पडताळणीच्या कामासाठी करावयाच्या दौ-याचे कार्यक्रम आखणे आणि ते सर्व पार पाडणे हयासाठी प्रत्येक मंडळ कार्यालयातील भांडार पडताळणी अधिकारी हयांचे मार्फत करण्यात येते. सदर अधिका-यांचा तसेच त्यांच्या हाताखालील कर्मचा-यांचा दौ-याचा आगाऊ त्रैमासिक कार्यक्रम आखून तो विभागीय सह/उप संचालक, लेखा व कोषागारे यांचेकडून मान्य करून घेतला जातो.

६.६ शासकीय कार्यालयांच्या करण्यात आलेल्या भांडार पडताळणीचा अहवाल संबंधित कार्यालयास तसेच त्यांच्या प्रशासकीय विभागात भांडार पडताळणी अधिकारी पाठवित असतात.

६.७ वार्षिक प्रशासन अहवाल ---- विभागीय कार्यालयाकडून प्राप्त झालेल्या वार्षिक प्रशासन अहवालाचे एकत्रिकरण करून हा अहवाल शासनास सादर करण्यात येतो व त्याची प्रत महालेखापाल , मुंबई/ नागपूर यांना पाठविण्यात येते. त्या अहवालाची प्रत सचिव , महाराष्ट्र विधान मंडळ , विधान भवन यांनाही पाठविण्यात येते. सदर अहवालामध्ये वर्षभरामध्ये प्रत्यक्ष पडताळणी केलेल्या भांडारांचा विभागनिहाय तपशील व आढळलेल्या गंभीर उणीवांचा तपशील अंतर्भूत करण्यात येतो.

तक्ता क्रमांक १

वार्षिक कार्यक्रम अंदाजपत्रक (भांडार पडताळणी शाखा)

कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश

अ.क्र	तपशील	परिमाण	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५	६
१	भांडार पडताळणी ---				
	भांडाराची एकूण संख्या----				
	'अ' वर्ग भांडारे		१२००	१२५३	११७४
	'ब' वर्ग भांडारे		१९२४	१९९०	१९८३
	'क' वर्ग भांडारे		६५२	६४०	६१५
	एकूण भांडारे -- --- -----		३७७६	३८८३	३७७२
२	चक्री नियमानुसार पडताळणी योग्य झालेली भांडारे (तपासणीसाठी प्रलंबित असलेल्या भांडारासह)				
	'अ' वर्ग भांडारे		६७०	७६७	७१५
	'ब' वर्ग भांडारे		६९५	७९७	७१५
	'क' वर्ग भांडारे		२१०	१७७	१४७
	एकूण		१५७५	१७४१	१५७७
३	संग्रह पडताळकाच्या संख्येनुसार उपलब्ध असलेली मानवी दिवस व त्यांचे भांडारच्या वर्गनिहाय वाटप.				
	'अ' वर्ग भांडारे		५३५२	५११०	३६८०
	'ब' वर्ग भांडारे		१६०५	१२१६	९२७
	'क' वर्ग भांडारे		५८८	४८६	१९९
	एकूण		७५४५	६८१२	४८०६
४.	उपलब्ध मानवी दिवसांच्या आधारे अ.क्र.२ मधील पडताळणी केलेली भांडारे.				
	'अ' वर्ग भांडारे		४३८	४१९	४७३
	'ब' वर्ग भांडारे		३९९	३९७	५२१
	'क' वर्ग भांडारे		१३४	१०८	८८
	पडताळणी केलेली भांडारे		९७१	९२४	१०८२
५.	भांडार पडताळणीत आढळलेल्या त्रुटी				
	बाबींची संख्या		२३९१	१०८६	१०१९
	रक्कम हजारात		१७६८९५१	१०९९८१३	८९३९७२
			—	—	—
६.	भांडार पडताळणीत आढळलेले अधिक्य---				
	बाबींची संख्या		६७०	५३२	२४२
	रक्कम हजारात		७०२१६५	१२९७८५३	४८४४४९
७.	विनावापर भांडारात अडकलेला सरकारी निधी---				
	बाबींची संख्या		६१०१	१०८३६	९११३
	रक्कम हजारात		४९६२२०७१	९०१८५००	५२३८०९४
८.	पडताळणीत आढळलेल्या इतर उणीवा---				
	बाबींची संख्या		१३२८	१३१०	१२८०
	रक्कम हजारात		४१२१३	३५१०	२७००

दक्षता शाखा

७. संचालनालयाच्या दक्षता शाखेच्या कक्षेत खालील कामे येतात.

(१) नियंत्रक अधिका-यांकडून शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्रमांक व्हीजीएल १०५७ - पाच -२, दिनांक २६ नोव्हेंबर १९५७ व व्हीजीएल१२६९-पाच-२ दिनांक १ जून १९५९ अन्वये विहीत केलेल्या 'ब' विवरणाव्दारे कळविलेल्या खर्चाच्या मेळाची प्रगती पाहणे.

(२) खातेप्रमुखांनी शासन परिपत्रक , वित्त विभाग, क्रमांक डीएटी. १२६५/३७९३/६५/१२ दिनांक २०ऑगस्ट १९६५ अन्वये विहीत केलेल्या "क" विवरणपत्राव्दारे कळविलेल्या शासकीय रकमेच्या अफरातफरीच्या व मालमत्तेच्या हानीबाबतच्या प्रकरणांची प्रगती पाहणे.

(३) लेखा परीक्षा कार्यालयास पाठवावयाच्या सरकारी अनुदानाच्या उपयोगिता प्रमाणपत्रांची प्रगती पाहणे.

(४) सेवानिवृत्तीवेतन मंजूर करणा-या सक्षम अधिका-यांनी शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक व्हीबीजीपी.१०५९-पाच-१, दिनांक १५ जून १९५९ व शासन परिपत्रक , वित्त विभाग, क्रमांक पीईएन.१७६७७३५११/६८-दहा, दिनांक १० मार्च १९६९ अन्वये विहित केलेल्या त्रैमासिक 'अ' व व्दिमासिक 'ब' विवरणांव्दारे कळविलेल्या अराजपत्रित कर्मचा-यांच्या सेवानिवृत्तीवेतनाच्या प्रकरणांची प्रगती पाहणे. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक सेनिवे.१०९०/३३ सेवा-४ दिनांक- ८ मार्च १९९० अन्वये 'अ' व 'ब' विवरणपत्राचा कालावधी अनुक्रमे वार्षिक व त्रैमासिक असा सुधारित केला असून या विवरणपत्रात आता अराजपत्रित शासकीय कर्मचा-यासह राजपत्रित अधिका-यांच्या सेवानिवृत्तीवेतन प्रकरणांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

. संबंधित प्राधिका-यांनी सादर केलेल्या नियतकालीक विवरणाच्या आधारे जागरुकता शाखा प्रगती पहात असते,परंतु प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढण्याच्या दृष्टीने संबंधित विभागीय प्राधिका-यांकडून ज्या प्रमाणात प्रतिसाद मिळतो त्या प्रमाणात जागरुकता शाखेची कर्तव्ये परिणामकारकपणे पार पाडली जातात.

तक्ता क्रमांक २

(रक्कम हजारात)

अ.क्र.	तपशील	परिणाम	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
जागरुकता शाखा					
१	लेखा आक्षेप				
	सुरुवातीचे प्रलंबित आक्षेपाची शिल्लक बाबी				
		बाबी	२०५६५	१५१५८	१८४६९
		रक्कम	१०५९६९८७	९८४११८१	१०४९२२५४
	नवीन आक्षेप				
		बाबी	६७७७	६४६५	५३८३
		रक्कम	४६२२०२०	४६१३३०७	९८३२२५६
	आक्षेपांचे निराकरण				
		बाबी	१२२२३	३२६०	३३९३
		रक्कम	५३७८२०३	३९६४७८८	५३०४६९६
	वर्षाअखेरची शिल्लक		१५११९	१८३६३	२०४५९
			९८४०००४	१०४८९७००	१५०१९८१४

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२)	कार्यालयीन खर्चमेळ				
	(१) नियंत्रक अधिका-यांची संख्या				
	(अ) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुबई	संख्या	३४८	३४८	३४८
	(ब) महालेखापाल - एक , मुंबई	संख्या	१९६	२०८	२१३
	(क) महालेखापाल - दोन , नागपूर	संख्या	३१८	३२०	३२२
	(२) लेखे बंद होण्यापूर्वी खर्चमेळाचे काम करणा-या अधिका-यांची संख्या				
	(अ) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुबई	संख्या	२३०	२६२	२७१
	(ब) महालेखापाल - एक , मुंबई	संख्या	१३९	१५९	१६९
	(क) महालेखापाल - दोन , नागपूर	संख्या	२३१	२३०	२५३
३)	प्रलंबित निरीक्षण अहवाल				
	सुरवातीची शिल्लक ---				
	अहवाल	संख्या	५३९८	५१४०	५३२२
	परिच्छेद	संख्या	१५२८१	१४७१२	१४९९५
	वर्षभरातील प्राप्त झालेले अहवाल---				
	अहवाल	संख्या	६९५	९३७	८६४
	परिच्छेद	संख्या	२६२४	२७४०	३३५०
	वर्षभरातील निराकरण झालेले अहवाल---				
	अहवाल	संख्या	९९०	७२५	८९१
	परिच्छेद	संख्या	३३५०	२७०८	३४५५
	वर्ष अखेरची शिल्लक ---				
	अहवाल	संख्या	५१०३	५३४२	५२९६
	परिच्छेद	संख्या	१४५५५	१४७४४	१४८९०
४)	सरकारी पैशाची हानी/ अफरातफर				
	सुरुवातीची शिल्लक				
	प्रकरणे	संख्या	७९९	६७०	६८८
	रक्कम	रक्कम हजारात	८१९९६३३	८०२९६७८	८०३५४७२
	वर्षभरात दाखल झालेली प्रकरणे				
	प्रकरणे	संख्या	४५	५४	१०४
	रक्कम	रक्कम हजारात	७६८५	८९५४	१९६४६
	वर्षभरात निकाली निघालेली प्रकरणे				
	प्रकरणे	संख्या	१११	२५	७८
	रक्कम	रक्कम हजारात	१७२५९१	६५७४	११९०८
	वर्ष अखेरची शिल्लक				
	प्रकरणे	संख्या	७३३	६९९	७१४
	रक्कम	रक्कम हजारात	८०३४७२७	८०३२०५८	८०४३२१०
५)	सरकारी मालमत्तेचे नुकसान/चोरी				
	सुरुवातीची शिल्लक				
	प्रकरणे	संख्या	१११२	९३६	९४७
	रक्कम	रक्कम हजारात	२१७५५	१६९७६	१९९०२
	वर्षभरात दाखल झालेली नवीन प्रकरणे				
	प्रकरणे	संख्या	७५	८५	१२८
	रक्कम	रक्कम हजारात	१६३९	३८५७	१९८८
	वर्षभरात निकाली निघालेली प्रकरणे				
	प्रकरणे	संख्या	१८०	४५	७६
	रक्कम	रक्कम हजारात	५१७२	५०८	२९४६
	वर्ष अखेरची शिल्लक	संख्या	१००७	९७६	९९९
	प्रकरणे (रक्कम हजारात)	रक्कम	१८२२२	२०३२५	१८९४४

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
६)	अनुदानाच्या उपयोगीता प्रमाणपत्रांच्या प्रगतीबाबत. सुरुवातीची शिल्लक				
		बाबी	२१२४३	२७५२६	३१५१०
		रक्कम हजारात	१६५२०४४४२	२१४४१७३०६	२३३७०५६२६
	वर्षभरातील नवीन प्रकरणे				
		बाबी	७७३६	६८०३	३४१९
		रक्कम हजारात	१२९८८६१८३	९२३२३८१६	८३०२१५१७
	वर्षभरात कार्यालयास पाठविण्यात आलेल्या प्रमाणपत्राची संख्या				
		बाबी	१४४०	२८०५	३५२३
		रक्कम हजारात	८०५२७२६१	७६७३०४५४	१००७३८४०८
	वर्ष अखेर शिल्लक				
		बाबी	२७५३९	३१५२४	३१४०६
		रक्कम हजारात	२१४५६३३६४	२३००१०६६८	२१५९८८७३५
७)	सेवानिवृत्ति प्रकरणे----				
	सुरुवातीची शिल्लक		१०८७१	१०००९	१०६१७
	नवीन प्रकरणे		९९९	८७०	१८१९
	निकालात निघालेली प्रकरणे		१४१५	११६८	११९९
	शिल्लक प्रकरणे		१०४५५	९७१०	११२२६
	प्रयोजनपरत्वे प्रलंबित प्रकरणंचा तपशील---				
	संबंधितांनी आवश्यक ती माहीती न पुरविल्यामुळे प्रलंबित प्रकरणे		५०७	५००	५४९
	न्यायालयीन प्रकरणे		५६२	५३६	६०८
	कार्यालयीन चौकशीकरिता प्रलंबित प्रकरणे		१२२६	११४३	१२७७
	अपूर्ण सेवापुस्तकांमुळे प्रलंबित प्रकरणे		१७०२	१०८७	११९७
	विचाराधीन प्रकरणे		६४५८	६४४३	७०६१
	टीप:- प्रलंबित प्रकरणांपैकी तात्पुरते निवृत्तिवेतन मंजूर केलेल्यांची संख्या		२०७४	१६४६	११७८

जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी

८. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी हे संचालक , लेखा व कोषागारे यांच्या कक्षेतील महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा , गट अ(वरिष्ठ) या संवर्गामधील अधिकारी आहेत. जरी हे पद संचालक, लेखा व कोषागारे यांच्या कक्षेतील संवर्गातील असले तरी मुख्य लेखा व वित्त अधिका-यांना जिल्हा परिषदा व ग्रामीण विकास विभाग यांच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली काम करावे लागते.

८.१ मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी जिल्हा परिषदांच्या वित्त विभागांचे प्रमुख म्हणून मुख्य कार्यकारी अधिका-यांच्या नियंत्रणाखाली काम करतात. त्यांच्या जबाबदा-या व कर्तव्ये जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखा संहिता १९६८ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे चार प्रकारच्या आहेत.

(अ) आदान व प्रदान अधिकारी

(ब) लेखा अधिकारी

(क) प्राथमिक लेखा परीक्षक आणि

(ड) वित्तीय सल्लागार

८.२ तसेच प्रत्येक जिल्हा परिषदेतील मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, वरिष्ठ लेखा अधिकारी (महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा गट- अ, कनिष्ठ) आणि दोन्ही लेखा अधिकारी (महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा गट ब) यांच्या वेतन व भत्ते यावर होणा-या खर्चाची अर्थसंकल्पीय तरतूद संचालनालय, लेखा व कोषागारे यांच्या मार्फत केली जाते.

राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना, १९८२

९. राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना, १९८२ दिनांक १ मे १९८२ पासून अस्तित्वात आली ही योजना १ मे १९८२ रोजी शासकीय सेवेत असणा-या व त्यानंतर शासकीय सेवेत येणा-या सर्व कर्मचा-यांना सक्तीची आहे. शासकीय कर्मचा-यांचा सेवेत असताना मृत्यु झाल्यास त्यांच्या कुटुंबियांना विम्याचे संरक्षण देणे व कर्मचा-याला सेवानिवृत्तीनंतर बचत निधीतील रक्कम देऊन त्याला मदत करणे हा हया योजनेचा उद्देश आहे.

९.१ या योजनेखाली जमा होणारी वर्गणी रु. १५ च्या पटीत वसुल केली जात होती. त्यामध्ये विमा निधीचे रु. ४.५० समाविष्ट होते. परंतू शा.नि.वित्त विभाग, क्र.गवियो १०.०२/प्र.क्र.३०/शाहमी, दि.२६.०७.२००२ नुसार गट विमा योजनेच्या वर्गणीचा दर दिनांक ०१.०१.२००२ पासून सुधारित करण्यात आले. त्यानुसार त्यानुसार या योजनेखाली जमा होणारी वर्गणी रुपये ३० च्या पटीत वसूल केली जात होती. त्यानंतर आता शासन निर्णय वित्त विभाग क्रमांक गवियो-१००९/प्र.क्र.५८/वर्गणी/विमा प्रशासन दि.०२.०८.२०१० नुसार गट विमा योजनेच्या वर्गणीचे दर दि.०१.०१.२०१० पासून सुधारित करण्यात आले आहेत. त्यानुसार आता रुपये ६० च्या पटीत वसुल होणा-या वर्गणीत विमा निधीचे रुपये १८ समाविष्ट आहेत. त्यामुळे शासकीय कर्मचा-यांचे सेवेत असताना ऑगस्ट २०१० व त्यानंतर निधन झाल्यास त्याच्या कुटुंबियांना रुपये ६०,०००/- एवढे विम्याचे संरक्षण एका घटकासाठी युनिट मिळते. तसेच रुपये ४२ बचत निधीत जमा होतात. ते शासकीय कर्मचा-यांच्या सेवानिवृत्तीनंतर, बचत निधीवर अनुज्ञेय असणा-या व्याजाच्या रकमेसह त्यास प्रदान केले जातात. शासकीय कर्मचा-यांच्या निरनिराळया संवर्गासाठी वर्गणीचे दर त्याव्दारे विम्याचे मिळणारे संरक्षण खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत.

दिनांक १ जानेवारी २०१० पासून अंमलात आणलेले वर्गणी दर

अ.क्र.	गट	मासिक वर्गणी (रुपये)	विम्याचे संरक्षण (रुपये)
१	**गट-अ**	९६०/-	९६००००/-
२	गट-ब	४८०/-	४८००००/-
३	गट-क	१२०/-	१२००००/-
४	गट-ड	६०/-	६००००/-

९.२ महाराष्ट्र शासनाने दिनांक १ जानेवारी २०१३ पासून बचत निधीवरील व्याजाचा दर ८.८% विमा निधीवरील व्याजाचा दर १ मार्च २००१ पासून ४.० टक्के निर्धारित केला आहे.

९.३ या योजनेच्या संरक्षणाखाली किती कर्मचारी आले आहेत. तसेच त्यांचेकडून योजनेत जमा झालेली रक्कम व त्यांना विमा संरक्षणाव्दारे प्रदान केलेली रक्कम याबाबतची माहिती सोबतच्या तक्त्यामध्ये दर्शविली आहे.

९.४ हया योजनेमुळे होणा-या जमा खर्चाच्या व्यवहाराची राज्याच्या लोकलेख्यात "८०११, विमा व निवृत्तिवेतन निधी ---१०७, इतर विमा व निवृत्तीवेतन निधी ---(१) महाराष्ट्र राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना - (अ) विमा निधी , (ब) बचत निधी "हया प्रदान शीर्षाखाली नोंद घेण्यात येते.

९.५ योजनेखालील निधीत जमा होणा-या रकमेच्या शिलकेवर आकारण्यात येणा-या व्याजाची रक्कम दर तिमाहीस " २०४९, व्याज प्रदाने---१०८, विमा व निवृत्तिवेतन निधी यावरील व्याज-----(३) राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना - (अ) विमा निधी , (ब) बचत निधी "हया लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात येते व ८०११ विमा व निवृत्तीवेतन निधी महाराष्ट्र राज्य शासकीय कर्मचारी गट विमा योजना (अ) विमा निधी (ब) बचत निधी या बचत लेखाशिर्षाखाली योजनेच्या निधीमध्ये पुस्तकी समायोजनाव्दारे जमा करण्यात येते. सन २०१२ - २०१३ हया वित्तीय वर्षात बचत निधीमध्ये रुपये १२२,९७,६७,०३५/-तर विमा निधीमध्ये रुपये १,४४,५८,६४७/-एवढी व्याजाची रक्कम जमा करण्यात आली आहे. सदर योजनेखाली दिनांक ३१ मार्च २०१३ अखेर विमा निधीमध्ये रु.४२,७१,३१,६२२/- एवढा निधी शिल्लक होता. तसेच बचत निधीमध्ये रुपये १५,३३,२६,२९,२३०/- एवढा निधी शिल्लक होता. सेवेत असताना मृत्यु पावलेल्या कर्मचा-यांच्या कुटंबियांना प्रदान कराव्या लागणा-या विम्याच्या संरक्षणाची रक्कम व बचत निधीची रक्कम तसेच सेवा निवृत्त/ सेवासमाप्ती इत्यादी कारणांमुळे योजनेचे सदस्यत्व संपुष्टात येणा-या कर्मचा-यांना प्रदान करावी लागणारी बचत निधीची रक्कम यासाठी होणारा सन २०१४ - २०१५ या वित्तीय वर्षाचा अंदाजित खर्च रुपये १५,७५,९७,६०,८५२/-एवढा आहे. तसेच सदर योजनेच्या अमलबजावणीसाठी संचालनालयास अंदाजे वार्षिक खर्च रुपये १९,४९,२७२/- एवढा येतो. हा खर्च मुख्य लेखाशीर्ष " २०५४ कोषागारे व लेखा प्रशासन " मधून भागविण्यात येतो.

तक्ता क्रमांक ३

राज्य शासकीय कर्मचा-यांची गट विमा योजना	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
गट विमा योजना सदस्य संख्या व जमा रक्कम---			
गट -अ सदस्य संख्या-------------------------	३५९६२	४१४९३	४१२६५
गट -अ बचत निधी जमा रक्कम-----------------	३१७१७३५५४	३३४५९९५५२	३३२७६०९६०
गट -अ विमा निधी जमा रक्कम -----------------	१४००५४७३८	१४३३९९८०८	१४२६११८४०
गट -ब सदस्य संख्या-------------------------	६५१६२	७४९४७	७५७९५
गट -ब बचत निधी जमा रक्कम-----------------	२७८४४९७०३	३०२१८६३०४	३०५६०५४४०
गट -ब विमा निधी जमा रक्कम -----------------	१२३६२२२८४	१२९५०८४१६	१३०९७३७६०
गट -क सदस्य संख्या-------------------------	३४६७२१	३९८६५३	४०१५६४
गट -क बचत निधी जमा रक्कम-----------------	३७८९२२६९३	४०१८४२२४	४०४७७६५१२
गट -क विमा निधी जमा रक्कम -----------------	१७०६५८७१८	१७२२१८०९६	१७३४७५६४८
गट -ड सदस्य संख्या-------------------------	१०४७२०	११७७७१	११९०३५
गट -ड बचत निधी जमा रक्कम-----------------	५५९१२३३७	५९३५६५८४	५९९९३६४०
गट -ड विमा निधी जमा रक्कम -----------------	२४९६०६४२	२५४,३८५३६	२५७११५६०
एकूण सदस्य संख्या------------- ----------	५५२५६५	६,३२८६४	६३७६५९
एकूण बचत निधी जमा रक्कम-----------------	१०३०४५८२८७	१०९७९८४६६४	११०३१३६५५२
एकूण विमा निधी जमा रक्कम -----------------	४५९२९६३८२	४७०५६४८५६	४७२७७२८०८
(२) गट विमा योजना सदस्यास प्रदान			
गट -अ संख्या -------------------	२०८६	२०६४	१२२३२
गट -अ बचत निधीमधून प्रदान रक्कम----------	२४८३५०१००	१९२९१५०९७	२५६९२५९४२
गट -अ संख्या--------------------------------	१३०	२००	१९८
गट -अ विमा निधीमधून प्रदान रक्कम----------	११७७२००००	१९२000,000	१९००८००००
गट -ब संख्या------------------------------	५५२५६५	६,३२८६४	६३७६५९
गट -ब बचत निधीमधून प्रदान रक्कम----------	१०३०४५८२८७	१०९७९८४६६४	११०३१३६५५२
गट -ब संख्या--------------------------------	४५९२९६३८२	४७०५६४८५६	४७२७७२८०८
गट -ब विमा निधीमधून प्रदान रक्कम----------			
गट -क संख्या------------------------------	१२६९०	१४२५६	१५८४०
गट -क बचत निधीमधून प्रदान रक्कम----------	४७९९२७३३७	४३०५२३२४९	४७४४०६२६२
गट -क संख्या--------------------------------	१४०५	१९२२	१९३२
गट -क विमा निधीमधून प्रदान रक्कम----------	१६४८७६०००	२३०६४००.००	२३१८४००००
गट -ड संख्या------------------------------	५२१३	५,४२४	५४४८
गट -ड बचत निधीमधून प्रदान रक्कम----------	९०४४४८५८	७३९,१७१५६	९४४४६५५४
गट -ड संख्या--------------------------------	९२२	५६८	५७३
गट -ड विमा निधीमधून प्रदान रक्कम----------	५३४०००००	३४०८००००	३४३८००००
एकूण संख्या -------------------	२३८८५	२५३८०	२८०९२
एकूण बचत निधीमधून प्रदान रक्कम----------	१०७४९५३३७२	८८७१३१८२२	१०९३३८७९५२
एकूण संख्या--------------------------------	२६५७	३०५१	३०६८
एकूण विमा निधीमधून प्रदान रक्कम----------	४२७९७६०००	६३००००००	६३१५०००००

विमा निधी जमा रकमेत किंवा दराने जमा होणारी अंदाजित रक्कम रुपये १,७६,७१,४०४/- समावेश आहे.

महाराष्ट्र राज्यातील कोषागारे आणि अधिदान व लेखा कार्यालयांचे संगणकीकरण

१०. महाराष्ट्र राज्य हे सर्व कोषागारांमध्ये एकाच वेळी मासिक लेखे संगणकावर तयार करून महालेखापालांना सादर करणारे पहिले राज्य आहे. राष्ट्रीय सूचना विज्ञान केंद्र (पश्चिम विभाग), पुणे यांच्या सहाय्याने संगणकीकरणासाठी टप्प्याटप्प्याने आज्ञावली विकसित करण्यात आली . तालुका पातळीवर उपकोषागार स्तरावर एकाच वेळी संगणकीकरण योजना राबविणारा महाराष्ट्र राज्यातील हा पहिला विभाग आहे.कोषागार/उपकोषागारांकडून प्राप्त झालेल्या जमाखर्चाची माहिती, प्रक्रिया करुन राज्य शासनाच्या सर्व संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांना उपलब्ध व्हावी यासाठी कोषवाहिनी ही वेबसाईट इंटरनेटवर सुरू करण्यात आली आहे. त्यावर जमा/खर्चाचे अनेक प्रकारचे अहवाल मिळू शकतात.

उप कोषागारांचे संगणकीकरण

१०.१. महाराष्ट्रातील ३२३ उप कोषागारांमध्ये संगणक यंत्रणा पुरविण्यात आली असून उप कोषागारांतील लेखे संगणकावर तयार करणेची कार्यवाही २००२-२००३ मध्ये सुरू करण्यात आली असून ती सुरळीतपणे सुरू आहे. तसेच सर्व उप कोषागारे नेटव्दारे जिल्हा कोषागार व संचालनालयाशी जोडण्यात आलेले आहेत.

१०.२ . कोषागारात काम करणारे कर्मचारी दैनंदिन कामासाठी कोणत्याही तांत्रिक कर्मचा-यांची मदत न घेता संगणकाच्या सहाय्याने लेखे तयार करतात.संगणकावर लेख्याचे काम घेण्यापूर्वी हे काम करण्यासाठी कर्मचा-यांना कार्यालयीन वेळेनंतर अनेक तास तसेच सुट्टयांच्या दिवशीदेखील काम करावे लागत असे. संगणकावर हे काम घेतल्यामुळे लेख्यांची अचुकता वाढली आहे.

कोषागारामध्ये लॅन प्रणाली लागू करण्याबाबत.

१०.३ आर्थिक वर्ष २००८-२००९मध्ये महाराष्ट्रातील सर्व कोषागारांमध्ये ट्रेझरीनेट व्हर्शन -२ ही आर.डी.बी.एम.एस. वर आधारीत वेब बेसड् आज्ञावली लागू करण्यात आली आहे. माहिती तंत्रज्ञान विभागामार्फत एम. एस. वॅन ही नेटवर्क यंत्रणा उभारण्यात येत असून त्या माध्यमातून कोषागारे मंुबई मुख्यालयाशी जोडली जातील.

कोषागारामध्ये संगणकावर तयार झालेल्या माहितीची उपयुक्तता

१०.४ कोषागारात / अधिदान व लेखा कार्यालयात जमा / खर्चाचे लेखे तयार केले जातात. हे लेखे महानेटव्दारे/फ्लॉपीव्दारे /इंटरनेटव्दारे संचालनालयास प्राप्त होत आहेत. सदरचे लेखे संचालनालयाच्या स्तरावर 'कोषवाहिनी' मध्ये समाविष्ट केले जातात. सध्या निवृत्ती वेतन धारकांच्या सोयीसाठी 'निवृत्तीवेतन वाहिनी' हे संकेत स्थळ विकसीत करण्यात आले आहे. या संगणकीकरणामुळे खालील उद्दिष्टे साध्य झाली आहेत / साध्य होतील.

(१) कोषागाराच्या कामकाजाचे सुलभीकरण.

(२) दैनंदिन आर्थिक माहिती जलद गतीने प्राप्त होते.

(३) मासिक लेखे मुदतीत तयार होतात.

(४) इतर विभागांचा जमा खर्चाचा ताळमेळ घेण्यासाठी माहिती सुलभतेने उपलब्ध होईल.

(५) निवृत्ति वेतनधारकांना निवृत्तिवेतनाबाबत तपशील सहज उपलब्ध होईल.

(६) शासनास जमाखर्चाच्या आकडेवारीवर आधारित विविध आर्थिक तपशीलांचे अहवाल उपलब्ध होतील.

(७) महालेखापालांशी आकडेवारी / लेखे यांचे इलेक्ट्रॉनिक पध्दतीने आदान - प्रदान करता येईल.

राज्य शासनाच्या निवृत्तिवेतन धारकांच्या मासिक निवृत्तिवेतनाचे प्रदान

राज्य शासनाच्या निवृत्तिवेतन धारकांचा मासिक निवृत्तिवेतनाचे प्रदान महाराष्ट्रातील सर्व कोषागारे व अधिदान व लेखा कार्यालय येथील एकूण सुमारे साडे पाच लाख राज्य निवृत्तिवेतन धारकांचे मासिक निवृत्ति वेतन प्रदान करण्याचे काम संगणकावर घेण्यात आलेले असून दरमहा संगणकावर देयक तयार करुन धनादेश संबंधित बँकांकडे निवृत्तिवेतन धारकांचे सूचीसह पाठविण्यात येतात. निवृत्तिवेतनाची थकबाकी काढण्यासाठी देखील आज्ञावली विकसित करण्यात आली असून कोषागारांना वितरित करण्यात आली आहे. निवृत्तीवेतन आज्ञावलीची वेबसाईट तयार करण्यात आली असून त्या आज्ञावलीव्दारे निवृत्तीवेतनधारकांची देयके तयार करण्यात येतात व निवृत्तीवेतनाचे प्रदान करण्यात येते. तसेच निवृत्तीवेतनधारकांसाठी Pension Corner तयार करण्यात आली असून त्याव्दारे निवृत्तीवेतनधारकांना त्यांची माहिती प्राप्त करुन घेण्यात येते. निवृत्तीवेतनधारकांचे प्रदान CMP PORTAL या SBI च्या प्रणालीव्दारे निवृत्तीवेतनधारकांचे प्रदान थेट त्यांच्या खात्यात जमा करण्याचे काम प्रायोगिक तत्वावर चालू आहे.

बृहन्मुंबईमधील सुमारे ५५,००० निवृत्तिवेतनधारकांना १,४०० बँक शाखांमार्फत निवृत्तिवेतनांचे संवितरण नियमितपणे व्हावे यासाठी रिझर्व बँकेचे मदतीने Electronic Clearing Service (ECS) चा वापर करण्यात येत आहे.मुंबई पाठोपाठ नागपूर येथेही भारतीय रिझर्व बँकेचे मदतीने ही योजना राबविण्यात आली आहे.

अधिदान व लेखा कार्यालयातील जमा व खर्चाच्या लेख्यांचे संगणकीकरण

अधिदान व लेखा कार्यालय,मुंबई या कार्यालयातील लेखे ठेवण्याची कार्यपध्दती कोषागारंपेक्षा भिन्न आहे. या कार्यालयातील वर्गीकृत लेखे तयार केले जातात व ते महालेखापालांना सादर केले जातात.या कामासाठीदेखील राष्ट्रीय सुचना विज्ञानकेंद्र ,पुणे यांच्या मदतीने आज्ञावली विकसित करण्यात आली असून वर्गीकृत लेखे संगणकावर तयार करण्यात येत आहेत. अधिदान व लेखा कार्यालयाच्या सर्वकष संगणकीकरणास महाराष्ट्र शासनाच्या संगणकीकरणासाठी गठीत उच्चस्तर समितीने मान्यता दिली आहे. त्याप्रमाणे अधिदान व लेखा कार्यालयामध्ये आरडीबीएमएस पध्दतीची संगणक प्रणाली प्रतिष्ठापित करण्यात आली असून त्याचा वापर सुरू करण्यात आला आहे.

११ वेतन पडताळणी --- महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम ,१९९८ नुसार राजपत्रित व अराजपत्रित अधिकारी / कर्मचा-यांची करण्यात आलेली वेतन निश्चिती पडताळण्यासाठी लेखा व कोषागारे संचालनालयाच्या अधिपत्याखाली मुंबई , पुणे, नागपूर, आणि औरंगाबाद या ठिकाणी प्रत्येक एक अशी चार व शासन निर्णय क्र. संकीर्ण.१००९/प्र.क्र.१६९/सेवा-९, मंत्रालय, दिनांक ६ नोव्हेंबर २००९ अन्वये नाशिक व अमरावती येथील बंद करण्यात आलेली वेतन पडताळणी पथके पुनर्जिवित करण्यात आली आहेत व कोकण विभागासाठी एक स्वतंत्र वेतन पडताळणी पथक स्थापन करण्यात आले आहे. या पथकाची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे -----

पडताळणी पथकाचे मुख्यालय	कार्यकक्षेखालील कार्यालये
(१) मुंबई -	मुंबई जिल्हा व मुंबई उपनगर.
(२) कोकण -	ठाणे, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग.
(३) पुणे -	पुणे , सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर.
(४) नाशिक -	नाशिक, धुळे, जळगाव, नंदूरबार, अहमदनगर.
(५) औरंगाबाद -	औरंगाबाद,जालना,परभणी,बीड,लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, हिंगोली.
(६) अमरावती -	बुलढाणा, अकोला, वाशिम, अमरावती, यवतमाळ,
(७) नागपूर -	नागपूर, वर्धा, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली.

क्रमांक दोन

अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई

१. बृहनमुंबई सर्व शासकीय आर्थिक व्यवहारांचे प्रदान व हिशोब ठेवण्याच्या कामासाठी १एप्रिल १९५५साली राज्य शासनाच्या अधिकाराखाली अधिदान व लेखा कार्यालयाची स्थापना करण्यात आली.केंद्रीय आर्थिक व्यवहारांचे हिशेब खातेनिहाय पध्दतीने ठेवण्याची योजना अमलात म्हणजेच १ ऑक्टोबर १९७६ पूर्वी बृहनमुंबईतील आर्थिक व्यवहाराचे कामकाज (प्रदान व लेखे ठेवण्याचे कामकाज) कोषागार परीक्षण पध्दतीने हे कार्यालय पहात असे. सार्वजनिक बांधकामाच्या व्यतिरिक्त ज्या शासनाच्या सर्व प्रदानाचे व लेखे ठेवण्याच्या कामाची जबाबदारी हया कार्यालयावर आहे.ज्याप्रकारे एखाद्या लेखा परीक्षण कार्यालयात पूर्व लेखा परीक्षण केले जाते, त्याच धर्तीवर व त्याच मर्यादेपर्यंत पूर्व लेखा परीक्षण करून प्रदान केले जाते. रिझर्व्ह बँकेने पाठविलेले लेखे आणि या कार्यालयाचे प्रदान केलेल्याचे लेखे एकत्रित संकलित करून महालेखापाल,मुंबई यांना दरमहा सादर केले जातात. बृहनमुंबईमध्ये सध्या शासनाची सर्व प्रदाने भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून केली जातात.

बृहनमुंबईतील राज्य व केंद्र शासनांच्या वित्तीय व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार या कार्यालयाच्या वेगवेगळया शाखा करण्यात आल्या

आहेत.

राजपत्रित लेखा परीक्षण - ही शाखा राज्यपाल, मंत्री, सभापती, अध्यक्ष आणि दोन्ही विधीमंडळाचे सभासद, उच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती, इत्यादी आणि काही विशीष्ट राजपत्रित अधिका-यांच्या व्यक्तिगत देयकांचे काम त्याचप्रमाणे रजेचा हिशोब ठेवणे, पगार प्राधिकृत करणे इत्यादींचे काम पाहते.

विभागीय लेखा परीक्षण -या शाखेत वर नमूद केल्या व्यतिरिक्त राजपत्रित व अराजपत्रित अधिकारी /कर्मचारी यांचे पगार व भत्ते इत्यादी त्याचप्रमाणे आकस्मिक खर्च, अनुदान, परतावा, ठेवी व कर्जे आणि महालेखापाल, मुंबई यांनी प्राधिकृत केलेली देयके यांचे प्रदान करण्याचे कामकाज चालते.

राज्य लेखा - राज्य शासनाचे लेखे संकलित करुन महालेखापाल, मुंबई यांना पाठविण्याचे काम केले जाते. त्याचप्रमाणे ही शाख केंद्रीय वित्त व्यवहारांचे (निवृत्तीवेतन) लेखे ठेवण्याचे काम पहाते. वरील कामाव्यतिरिक्त जमेची खातरजमा करण्याचे, जमारकमेचे दाखले देण्याचे, सार्वजनिक बांधकाम खात्याला संकलित कोषागार जमेचा दाखला देण्याचे कामकाज या शाखेत चालते.

निवृत्तीवेतन -या शाखेत केंद्र शासनाचे आणि महाराष्ट्र व इतर राज्य शासनाच्या निवृत्तीवेतन धारकांना निवृत्तीवेतन देण्याचे कामकाज चालते.

रोख व धनादेश - ही शाखा बिले घेण्याचे व बिलांचे (धनादेशाद्वारे अथवा रोख रकमेत) प्रदान करण्याचे काम करते.

संगणक शाखा - सर्व लेखे संगणकावर तयार करण्यात येत असून ते महालेखापाल यांना सादर करण्यात येतात.अधिदान व लेखा कार्यालयात देयके प्राप्त झाल्यापासून धनादेश वितरीत व लेखे तयार करण्यापर्यंत सर्व कामे संगणकारवर तयार करण्यात येते. संगणकीकरणामुळे अधिदान व लेखा कार्यालयाची जमा व खर्चाची आकडेवारी रोजच्या रोज उपलब्ध होते.त्याचप्राणे सर्व शासकीय निवृत्तीवेतन धारकांच्या व काही इतर राज्यामधील निवृत्तीवेतन धारकांच्या निवृत्तीवेतनात देयकाचे संगणकीकरण करण्यात आले असून त्यांना मासिक निवृत्तीवेतनाचे प्रदान इ.सी.एस. मार्फत करण्यात येते. तसेच वेतन देयके देखील इ.सी.एस.मार्फत प्रदान करण्याबाबत प्रस्तावित करण्यात आलेले आहे. त्या अनुषंगाने अधिदान व लेखा कार्यालय मंुबई मधील अधिकारी व कर्मचा-यांचे वेतन देयकांचे इ.सी.एस. / एनईएफटी मार्फत प्रदान करण्यात येत आहे.

आस्थापना,नियंत्रण व दप्तर शाखा -या शाखेत या कार्यालयातील आस्थापनेचे व त्याचप्रमाणे वेगवेगळया शाखांमध्ये समन्वय ठेवणे, त्याचप्रमाणे शासनाने व महालेखापाल इत्यादिंना वेळोवेळी काढलेल्या नियम व अधिनियम आणि आदेशंचे परीक्षण करणे,कार्यालयात आलेल्या पत्रांची नोंद ठेवणे व या कार्यालयातून पत्र बाहेर पाठविणे, इत्यादी कामे चालतात.

हे कार्यालय अधिदान व लेखा अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली चालते.त्यांना सहाय्यक अधिदान व लेखा अधिकारी,सहाय्यक लेखा अधिकारी व उच्चस्तर लिपिक, इत्यादी त्यांच्या कामात मदत करतात.

तपशिल	प्रत्यक्ष खर्च 2012-2013 Actuals 2012-2013			अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates 2013-2014			सुधारलेले अंदाज 2013-2014 Revised Estimates 2013-2014			अर्थसंकल्प 2014-2015 Budget Estimates 2014-2015		
	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ)कार्याचे वर्गीकरण / (A) Activity Classification												
गौण् शिर्ष ०९६ अधिदान व लेखा कार्यालयए												
०९६ Pay and Accounts Office												
एकूण (ए) / Total (A) Gross												
वजावसूली / Deduct Recovery												
अ/एकूण/निव्वळ बेरीज/ A - Gross Net												
Charged/भारीत												
Voted / दत्तमत	२०८३३१	--	२०८३३१	२३५६८९	--	२३५६८९	२३८७१३	-	२३८७१३	२६०३८६	-	२६०३८६
(ब) उद्दीष्टनिहाय वर्गीकरण / (B) Objectwise Classification												
वेतन / Salaries	१९४५२२	--	१९४५२२	२२०८१५	--	२२०८१५	२२३२७९	-	२२३२७९	२४४८८१	-	२४४८८१
अतिकालिक भत्ता - overtime allowances	२५	--	२५	४०	--	४०	५०	-	५०	४०	-	४०
दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क - Telephone , Electricity Water charges	५२९८	--	५२९८	५११३	--	५११३	५३६२	-	५३६२	५९१५	-	५९१५
देशातंर्गत प्रवासखर्च / Domestic Travel Expenses	१८८	--	१८८	२४९	--	२४९	२४९	-	२४९	२५५	-	२५५
कार्यालयीन खर्च / Office Expenses	१५२६	--	१५२६	१८७३	--	१८७३	१८७३	-	१८७३	१६८६	-	१६८६
पेट्रोल , तेल व वंगण / Petrol, Oil & Lubricant	--	--	--	--	--	--	--	-	--	--	-	--
कंत्राटी सेवा / Conract Service	८०७	--	८०७	११००	--	११००	१३८८	-	१३८८	८००	-	८००
भाडे पट्टी व कर/ Rents, Rates & Taxes	४२४६	--	४२४६	४५१६	--	४५१६	४६०९	-	४६०९	४६०९	-	४६०९
संगणकावरील खर्च / Computer Expenses	१७१९	--	१७१९	१९०३	--	१९०३	१९०३	-	१९०३	२२००	-	२२००
एकूण (एक) / Total (I) Charged/भारित												
Voted/ दत्तमत्त	२०८३३१	--	२०८३३१	२३५६८९	--	२३५६८९	२३८७१३	-	२३८७१३	२६०३८६	-	२६०३८६
एकूण बेरीज/ Grand Total Charged/भारित	--	--	--		--			--				
Voted/ दत्तमत्त	२०८३३१	--	२०८३३१	२३५६८९	--	२३५६८९	२३८७१३	-	२३८७१३	२६०३८६	-	२६०३८६
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने / (C) Sources of Finance												
वित्त विभाग मागणी क्र.जी-५ Finance Department Demand No. G-५	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
२०५४ कोषागारे व लेखा प्रशासन २०५४ Treasury & Accounts Administration	२०८३३१	--	२०८३३१	२३५६८९		२३५६८९	२३८७१३	-	२३८७१३	२६०३८६	-	२६०३८६
एकूण (एक)/ Total (१)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	२०८३३१	--	२०८३३१	२३५६८९	--	२३५६८९	२३८७१३	--	२३८७१३	२६०३८६	--	२६०३८६

तक्ता क्रमांक :४:
अधिदान व लेखा कार्यालय

अ. क्र.	तपशिलवार बाबी		सन २०१२-२०१३	सन २०१३-२०१४	सन २०१४-२०१५
१	नियंत्रण अधिकाऱ्यांची संख्या		३३१	३४७	३६४
	अ) आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांच संख्या		६२३	६५४	६८६
२	राजपत्रित अधिकाऱ्यांची संख्या (जे स्वताचे वेतन देय , राजपत्रित अधिकाऱ्याचे देय नमुन्यात कोषागारात सादर करतात असे राजपत्रित अधिकारी)		२८३	२९७	३११
३	स्विकृत देयकांची संख्या		२१२७१२	२२१०७४	२४२६२०
४	देयकांची दैनदिनी संरा◌ासरी (२७० दिवस धरुन न)		७८८	८१९	८९९
५	देयकांचे प्रदान संख्या व रक्कम				
	अ) धनादेशाव्दारे	संख्या	३३१०१	३२५१८	३५६६६
		रक्कम (कोटीत)	९३०२	८२५७	९०१५
	ब) रोखीने	संख्या	०	०	०
		रक्कम (कोटीत)	०	०	०
	क) इ. सी. एस. / ई . एफ . टी ने	संख्या	१४७९१२	१४१३१०	१५५०३६
		रक्कम (कोटीत)	२८६०७	३१३६९	३४४४८
		एकूण संख्या	१८१०१३	१७३८२८	१९०७०२
		एकूण (रक्कम)	३७९०९	३९६२६	४३४६३
६	संकलन विभाग				
	अ) जमा नोदी (चलनाव्दारे) संख्या		२९१२२१२	१२७८५५२	२८१२८१४
	ब)रक्कम (हजारात)		९८६११५३८६	५१०२३३७४९	११२२५१४२४९
	क) खर्च नोदी धनादेशाव्दारे संख्या		८४८६१	३६७५४	८०८५४
	ड) रक्कत हजारात		३९०४०६२४६	२५८७४१३०७	५६९२३०८७७

निवृत्तीवेतन संख्या / रकमा हजारात

तपशिल	बाबी	सन २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
एक) राज्य निवृत्तीवेतन धारक				
अ) शासकीय कर्मचारी				
अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	५९५८	६४२३	७०६६
	रक्कम	१०६९७५०	१०६००४३	११६६०४७
ब) ६० वर्षावरील	संख्या	२०८५२	२२४८२	२४७३१
	रक्कम	३७४४१२६	३७१०१५०	४०८११६६
क) ७० वर्षावरील	संख्या	१७८७	१९२७	२११९
	रक्कम	३२०९२६	३१८०१२	३४९८१४
ड) ८० वर्षावरील	संख्या	११९२	१२८५	१४१३
	रक्कम	२१३९५०	२१२००९	२३३२०९
एकूण	संख्या	२९७८९	३२११७	३५३२९
	रक्कम	५३४८७५२	५३००२१४	५८३०२३६
ब)माध्यमिक शाळांचे				
अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	२७२७	२९९५	३२९४
	रक्कम	४२९८९१	५५८१७०	६१३९८७
ब) ६० वर्षावरील	संख्या	९५३८	१०४८४	११५३३
	रक्कम	१५०४६१८	१९५३५९४	२१४८९५४
क) ७० वर्षावरील	संख्या	८१७	८९९	९८९
	रक्कम	१२८९६८	१६७४५१	१८४१९६
ड) ८० वर्षावरील	संख्या	५४४	५९९	६५९
	रक्कम	८५९७८	१११६३४	१२२७९७
एकूण	संख्या	१३६२६	१४९७७	१६४७५
	रक्कम	२१४९४५५	२७९०८४९	३०६९९३४
क) कुटुंब निवृत्तीवेतन धारक				
अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	२५०४	२९३९	३२३३
	रक्कम	१६७९६०	२७७१६३	३०४८८०
ब) ६० वर्षावरील	संख्या	८७६४	१०२८७	११३१७
	रक्कम	५८७८६३	९७००७२	१०६७०८०
क) ७० वर्षावरील	संख्या	७५१	८८२	९६९
	रक्कम	५०३८८	८३१४९	९१४६३

तपशिल	बाबी	सन २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
ड) ८० वर्षावरील	संख्या	५०१	५८८	६४७
	रक्कम	३३५९३	५५४३३	६०९७६
एकूण	संख्या	१२५२०	१४६९६	१६१६६
	रक्कम	८३९८०४	१३८५८१७	१५२४३९९
ड)राजकीय				
अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	५१	२५	२७
	रक्कम	१२६८१	९०११	९४६१
ब) ६० वर्षावरील	संख्या	४८	७१	७८
	रक्कम	१४५५३	२६१०२	२८७१३
क) ७० वर्षावरील	संख्या	१२४	६०	६३
	रक्कम	३५००२	२३०३५	२४१८७
ड) ८० वर्षावरील	संख्या	४२	२६	२८
	रक्कम	११३५५	१०१६५	१०६७३
एकूण	संख्या	२६५	१८२	१९६
	रक्कम	७३५९१	६८३१३	७३०३४
(दोन) महारष्ट्र राज्या निवृत्ती वेतन धारकांशिवाय इतर राज्यांचे निवृत्तीवेतन				
अ) केंद्रीय मुलकी	संख्या	९	६	७
	रक्कम	२९४	३२३	३५६
ब) सैनिकी (लक्ष्करी)	संख्या	६७	६३	६५
	रक्कम	१०९६६	१२०६३	१३२६९
क) रेल्वे	संख्या	१३	१३	१३
	रक्कम	४५२	४९८	५४८
ड) इतर राज्यांचे	संख्या	४२५	४३०	४४०
	रक्कम	५४५९३	६०१४१	६४०००

तपशिलवार बाबी		सन २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
(चार) स्विकृत उपदान आदेश संख्या				
अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	४३७	६४४	७०९
	रक्कम	१३३२१९	१८१९९६	२००१९६
ब) केंद्रीय	संख्या	०	०	०
	रक्कम	०	०	०
क)इतर राज्य	संख्या	२	२	३
	रक्कम	७१८	७२३	८१०
एकूण	संख्या	४३९	६४६	७१२
	रक्कम	१३३९३७	१८२७१९	२०१००६
(पाच)उपदान प्रदान संख्या (हजारात)				
अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	६७६	६२०	६८५
	रक्कम	३२९५०४	१८०७७१	१९८८४७
ब) केंद्रीय	संख्या	०	०	०
	रक्कम	०	०	०
क)इतर राज्य	संख्या	२	२	३
	रक्कम	७१८	७२३	७५०
एकूण	संख्या	६७८	६२२	६८८
	रक्कम	३३०२२२	१८१४९४	१९९५९७
(सहा) स्वीकृत अंशदान प्रदान आदेश संख्या				
अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	७६९	३१२८	३४४१
ब) केंद्रीय	संख्या	०	०	०
क)इतर राज्य	संख्या	०	२	२
एकूण	संख्या	७६९	३१३०	३४४३
(सात) अंशराशीकरण प्रदान				
अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	११३६	२९८४	३२८२
	रक्कम	१६९०४६२	१०४८७५२	११५३६२७
ब) केंद्रीय	संख्या	०	०	०
	रक्कम	०	०	०
क)इतर राज्य	संख्या	०	२	२

तपशिलवार बाबी		सन २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
	रक्कम	०	६५०	७००
एकूण	संख्या	११३६	२९८६	३२८४
	रक्कम	१६९०४६२	१०४९४०२	११५४३२७

ठेवी -जमाठेवी (रकता हजारात)

८	अ) चलनांची	संख्या	२२३६	२२१४	२४३५
	ब)ठेवीची	रक्कम	९६९१९०	९४७९७४	१०४२७७१

ठेवीची प्रदाने - (रकमा हजारात)

९	अ) प्रमाणकांची	संख्या	१३१६	१४४८	१५९२
	ब) खातेबदल	संख्या	११७८	१२९६	१४२५
	क)प्रदानाची एकूण	रक्कम	२४१२९६१६०	२६५४२५७७६	२९१९६८३५४
१०	थकीत धनादेश मेळ (महिने)		१२ महिने	७ महिने	निरंक

देयके व आहरण अधिकारी तक्ता

	कोषागार आस्थापना			अ.व ले. कार्यालय			एकूण		
	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-२०१५	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-२०१५	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-२०१५
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)
(1)आहरण व संवितरण अधिका-यांची संख्या	१२७४९	१२९१२	१४९११	९०६	९५१	९९७	१३६५५	१३८६३	१५९०८
(२) स्विकृत देयकांची संख्या	२३८८०४३	२४५६११५	२४६४९८०	२१२७१२	२२१०७४ .	२४२६२०	२६००७५५	२६७७१८९	२७०७६००
(३)) देयकांची दैनिक संख्या	७०७६	८५३८	८५९९	७८८	८१९	८९९	७८६४	९३५७	९४९८

निवृत्ती वेतनासंबंधीचा तक्ता

निवृत्ती वेतन संख्या/रकमा हजारांत

अ.क्र	तपशिलवार बाबी	अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	कोषागारे २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	एकूण बेरीज २०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	2	3	4	5		7	8	9	10	11
	(एक) राज्य निवृत्ती वेतनधारक (अ) शासकीय कर्मचारी									
(१).	६० वर्षाखालील संख्या	५९५८	६४२३	७०६६	७९९८५	६७६५९	७८१६३	८५९४३	७४०८२	८५२२९
	रक्कम	१०६९७५०	१०६००४३	११६६०४७	९०६६१५७	८६९९७२६	११३९७१२३	१०१३५९०७	९७५९७६९	१२५६३१७०
(२)	६० वर्षावरील संख्या	२०८५२	२२४८२	२४७३१	१३६३८५	१५१२१२	१८१३७५	१५७२३७	१७३६९४	२०६१०६
	रक्कम	३७४४१२६	३७१०१५०	४०८११६६	१४०७५०४३	१६३९५२११	१९४७८१२८	१७८१९१६९	२०१०५३६१	२३५५९२९४
(३)	७० वर्षावरील संख्या	१७८७	१९२७	२११९	५३०८०	६१६७४	६०१११	५४८६७	६३६०१	६२२३०
	रक्कम	३२०९२६	३१८०१२	३४९८१४	७५१०६३४	८२५१८६१	८४९६८०३	७८३१५६०	८५६९८७३	८८४६६१७
(४)	८० वर्षावरील संख्या	११९२	१२८५	१४१३	१९८४६	२४३१६	२३२४२	२१०३८	२५६०१	२४६५५
	रक्कम	२१३९५०	२१२००९	२३३२०९	३२३५५४९	३२७८७३६	३९८२७०४	३४४९४९९	३४९०७४५	४२१५९१३
	एकूण संख्या	२९७८९	३२११७	३५३२९	२८९२९६	३०४८६१	३४२८९१	३१९०८५	३३६९७८	३७८२२०
	रक्कम	५३४८७५२	५३००२१४	५८३०२३६	३३८८७३८३	३६६२५५३४	४३३५४७५८	३९२३६१३५	४१९२५७४८	४९१८४९१४
	(ब) माध्यमीक शाळांचे कर्मचारी									
	६० वर्षाखालील संख्या	२७२७	२९९५	३२९४	२६४८१	२४३५०	२७९७९	२९२०८	२७३४५	३१२७३
	रक्कम	४२९८११	५५८१७०	६१३९८७	२६६६५८४	२९५९९८२	३९२८४५३	३०९६४७५	३५१८१५२	४५४२४४०

६० वर्षावरील	संख्या	९५३८	१०४८४	११५३३	५२०७७	५०००२	५८६३०	६१६१५	६०४८६	७०१६३
	रक्कम	१५०४६१८	१९५३५९४	२१४८९५४	६३८७७३३	९२९३४३६	९१८५८७६	२१४३३९५	११२४७०३०	११३३४८३०
७० वर्षावरील	संख्या	८१७	८९९	९८९	१९२८७	२५३६४	२२७१९	२०१०४	२६२६३	२३७०८
	रक्कम	१२८९६८	१६७४५१	१८४१९६	३२४९३४९	३६४४९६४	३६७५६६४	३३७८३१७	३८१२४१५	३८५९८६०
८० वर्षावरील	संख्या	५४४	५९९	६५९	८२६४	८४५३	८३५०	८८०८	९०५२	९००९
	रक्कम	८५९७८	१११६३४	१२२७९७	९६३४८८	११६४३९९	१६१५७४०	१०४९४६६	१२७६०३३	१७३८५३७
	एकूण संख्या	१३६२६	१४९७७	१६४७५	१०६१०९	१०८१६९	११७८५८	११९७३५	१२३१४६	१३४३३३
	रक्कम	२१४९४५५	२७९०८४९	३०६९९३४	१३२६७१५४	१७०६२७८१	१८४०५७३३	९६६७६५३	१९८५३६३०	२१४७५६६७
(क) कुटुंब निवृत्ती वेतनधारक										
६० वर्षाखालील	संख्या	२५०४	२९३९	३२३३	४७७१५	५०४२२	५३९१२	० 50422	० ५३३६१	० ५७१४५
	रक्कम	१६७९६०	२७७१६३	३०४८८०	४०१५९६७	४१८८७२२	४७७०६२०	४१८३९२७	४४६५८८५	५०७५५००
६० वर्षावरील	संख्या	८७६४	१०२८७	११३१७	५०५६५	५०६७५	६०२१०	५०६७५	६०९६२	७१५२७
	रक्कम	५८७८६३	९७००७२	१०६७०८०	३१७९५४१	३८१५८०७	५१४३०२६	५१४३०२६	४७८५८७९	६२१०१०६
७० वर्षावरील	संख्या	७५१	८८२	९६९	१९२७९	२२९३७	२३४०३	२३४०३	२३८१९	२४३७२
	रक्कम	५०३८८	८३१४९	९१४६३	१९९७३८०	२३२९७०५	२४५१४१६	२४५१४१६	२४१२८५४	२५४२८७९
८० वर्षावरील	संख्या	५०१	५८८	६४७	१०७३७	११९२६	११२६०	११२६०	१२५१४	११९०७
	रक्कम	३३५९३	५५४३३	६०९७६	१०४८६५४	१२५५४०२	१४७५६७३	१४७५६७३	१३१०८३५	१५३६६४९
	एकूण संख्या	१२५२०	१४६९६	१६१६६	१२८२९६	१३५९६०	१४८७८५	१३५७६०	१५०६५६	१६४९५१
	रक्कम	८३९८०४	१३८५८१७	१५२४३९९	१०२४१५४२	११५८९६३६	१३८४०७३५	१३२५४०४२	१२९७५४५३	१५३६५१३४
(ड) राजकीय निवृत्ती वेतन धारक										
६० वर्षाखालील	संख्या	५१	२५	२७	२४६	२१५	२४३	२९७	२४०	२७०
	रक्कम	१२६८१	९०११	९४६१	३४७१६	४४०१७	५२२००	४७३९७	५३०२८	६२६६१
६० वर्षावरील	संख्या	४८	७१	७८	४६१	५०९	५५९	५०९	५८०	६३७
	रक्कम	१४५५३	२६१०२	२८७१३	११९०६९	१२६४७९	१५४२५८	१३३६२२	१५२५८१	१८२९७१

२३

	७० वर्षावरील	संख्या	१२४	६०	६३	३४५	३९६	४११	४६९	४५६	४८२
		रक्कम	३५००२	२३०३५	२४१८७	६७३६६	११६७२	१०७६५५	१०२३६८	११४७०७	१३१८४२
	८० वर्षावरील	संख्या	४२	२६	२८	१६२	१९०	१९९	२०४	२१६	२२७
		रक्कम	११३५५	१०१६५	१०६७३	४०३६८	४८५८८	४९०२५	५१७२३	५८७५३	५९६९८
		एकूण संख्या	२६५	१८२	१९६	१२१४	१३१०	१४२०	१४७९	१४९२	१६१६
		रक्कम	७३५९१	६८३१३	७३०३४	२६१५१९	३१०७५६	३६३१३८	३३५११०	३७९०६९	४३६१७२
	(दोन) महाराष्ट्र राज्य निवृत्ती वेतन धारकोशिवाय इतर राज्यांचे निवृत्ती वेतन धारक (रक्कम हजारात)										
	केंद्रीय मुलकी	संख्या	९	६	७	२८८	२८७	२९८	२९७	२९३	३०५
		रक्कम	२९४	३२३	३५६	४९७९८	५३७२८	५९५१४	५००९२	५४०५१	५९८७०
	सैनिकी (लष्करी)	संख्या	६७	६३	६५	१२८५	१०८०	११०२	१३५२	११४३	११६७
		रक्कम	१०९६६	१२०६३	१३२६९	९८२७८	९२६४८	१०२८४६	१०९२४४	१०४७११	११६११५
	रेल्वे	संख्या	१३	१३	१३	१०९	९२	१०१	१२२	१०५	११४
		रक्कम	४५२	४९८	५४८	५८१२	६१६४	६७७५	६२६४	६६६२	७३२३
	इतर राज्यांचे	संख्या	४२५	४३०	४४०	५७२२	५८१०	६३१६	६१४७	६२४०	६७५६
		रक्कम	५४५९३	६०१४१	६४०००	४३३३७९	४२७५६०	५००३६९	४८७९७२	४८७७०१	५६४३६९

कार्यक्रम क्रमांक तीन
कोषागार आस्थापना

१. कोषागार हा राज्याच्या वित्तीय संस्थेतील पायाभूत घटक आहे.शासकीय खात्यावरील सर्व जमा व प्रदानांबाबत राज्य शासनाने भारतीय रिझर्व बँकेशी केलेल्या विशेष करारान्वये, भारतीय रिझर्व बँक त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या राष्ट्रीय बँकांच्या शाखांमार्फत केले जातात. कोषागारे, प्रदानाच्या व्यवहारांच्या बाबतीत प्रधान शीर्षनिहाय व्यवहारांचे आणि जमा रकमांच्या लेख्याच्या बाबतीत उपशीर्षाखालील व्यवहारांचे संकलन करतात आणि हे संकलन, आधारादाखलची प्रमाणके आणि अनुसूची यासहीत महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) कार्यालयास सादर करतात.

महसूल व वन विभागाच्या नियंत्रणाखालील एकूण सर्व जिल्हा कोषागारे १९५५ पासून वित्त विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली आणण्यात आली आहेत आणि १९६४ पासून उप कोषागारेही टप्याटप्याने वित्त विभागाच्या नियंत्रणाखाली आणली गेली आहेत. सध्याराज्यात एकूण ३३ जिल्हा कोषागारे व ३२३ उप कोषागारे असून त्यापैकी ३२१ बँकीग उप कोषागारे आहेत आणि २ बँकेतर उपकोषागारे आहेत. एकूण ३२३ उप कोषागारांचे जमा व खर्चाचे प्रमाणपत्रानुसार १४५ उच्चश्रेणी व १७७ निम्नश्रेणी उपकोषागारांमध्ये वर्गीकरण करण्यात आले आहे.

बँकेतर उप कोषागारांच्या ठिकाणी उपलब्ध असलेल्या रिझर्व बँकेने प्राधिकृत केलेल्या राष्ट्रीयीकृत बँक शाखांकडे व्यवहार हस्तांतरीत करण्याबाबत उपाययोजना करण्यात येत आहेत. काही ठिकाणी उप कोषागारे अस्तित्वात नाहीत, अशा ठिकाणी जमा रकमांच्या वसुलीसाठी कोषागारांनी हस्तक्षेप करण्याची आवश्यकता नसेल अशा जमा रकमांची वसुली स्टेट बँक ऑफ इंडियांकडे सोपविण्यात आली आहे.बृहन्मुंबईमध्ये स्टेट बँक ऑफ इंडियाकडे आणि इतर राष्ट्रीयकृत बँकांकडे विक्रीकरासारख्या करांच्या रकमा गोळा करण्याचे काम सोपवलेले आहे.

जिल्हा कोषागार मुख्यालयांमध्ये किंवा उप कोषागारांचे ठिकाणी होणा-या शासनाच्या जमा आणि प्रदानांच्या संबंधातील सर्व व्यवहाराचे लेखे ठेवण्याकरीता जिल्हा कोषागारे व उप कोषागारे ही जबाबदार असतात.कोषागार अधिकारी हे त्यांच्या नियंत्रणाखालील जिल्हा कोषागारांच्या आणि उप कोषागारांच्या व्यवस्थापनासाठी आणि दैनंदिन कामकाजासाठी प्रभारी अधिकारी असतो. विहित नमुन्यामध्ये आणि विहित कालमर्यादेत महालेखापाल कार्यालयास लेखे सादर करणे त्याचप्रमाणे त्यांची कर्तव्ये योग्यप्रकारे पार पाडणे,त्यांच्या कार्यालयातील शाखांमध्ये, त्यांच्या मार्गदर्शनासाठी विहित केलेल्या नियमांचे सर्वांगीण अनुपालन करवून घेणे,यासाठीही कोषागार अधिकारी जबाबदार असतो.कोषागारामध्ये चालणा-या सर्व व्यवहारांच्या अभिलेख्यांच्या अचुकतेकरिता आणि सर्व व्यवहारांच्या नियमिततेसाठी लेखा संहिता, खंड दोनमध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार कोषागार अधिका-यास काटेकोरपणे हिशोब ठेवावे लागतात.

कार्यक्षम प्रशासनाकरिता जिल्हा कोषागारांमध्ये पुढील शाखा करण्यात आलेल्या आहेत -

(१) प्रशासन
(२) लेखा परीक्षा
(३) ठेवी शाखा
(४) संकलन शाखा
(५) निवृत्तीवेतन शाखा
(६) धनादेश शाखा
(७) मुद्रांक शाखा
(८) संगणक शाखा

या विविध शाखांचे काम एक तर उप लेखापाल किंवा लेखापालांमार्फत पार पाडले जाते.

१. संचालक, लेखा व कोषागारे यांनी किंवा संबंधित प्रदेशाच्या सह / उप संचालक, लेखा व कोषागारे यांनी आयोजित केलेल्या तपासणीद्वारे जिल्हा कोषागारांच्या कामकाजांचे नियतकालिक निरीक्षण केले जाते. ही तपासणी तपशीलवार केली जाते व त्यामध्ये शासनाने या प्रयोजनाकरिता विहित केलेल्या प्रश्नावलीतील सर्व मुद्यांचा अंतर्भाव होतो. संबंधित प्रादेशिक सह / उप संचालक प्रत्येक वित्तीय वर्षातून एकदा सर्व कोषागारांची आणि तीन वर्षातून एकदा उप कोषागारांची तपासणी करतात. ज्या उप कोषागारांची तपासणी त्या विशीष्ट वर्षी सह / उप संचालक करणार असतील त्या उप कोषागारांव्यतिरिक्त इतर प्रत्येक उप कोषागाराची, लेखा परीक्षाविषयक तपासणी कोषागार अधिकारी करतात, संचालक, लेखा व कोषागारे हे दरवर्षी काही निवडक कोषागारांची तपासणी करतात. या व्यतिरिक्त, संबंधित जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी शासनाने विहित केल्याप्रमाणे कोषागारांची तपासणी करतात.

दोन) वित्तीय आवश्यकता / II Financial Requirement

(रुपये हजारात) / (Rs. in Thousand)

तपशील		प्रत्यक्ष खर्च 2012-2013 Actuals २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज2013-2014 Revised Estimates २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प 2014-2015 Budget Estimates २०१४-२०१५		
		NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
जिल्हाकोषागारे (i) DistrictTreasuriessification	भारीत												
	दत्तमत		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
गौणशिर्ष एकुण अ स्थुल /Total-A Gross	भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	दत्मत्												
097 वजा-वजाती / Deduct-Recoveries	भारीत												
एकूण-(अ) निव्वळ / Total-(A) Net	दत्तमत	९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२	२९५००	१२४३८४२
(ब) उद्दीष्टनिहाय वर्गीकरण / (B) Objectwise Classification													
वेतन /salaries		७८०२०८		७८०२०८	९१८८०७	--	९१८८०७	८८४३१०	--	८८४३१०	१०१०२८२	--	१०१०२८२
अतिकालिक भत्ता - overtime allowances		१३४	--	१३४	१६०	--	१६०	२०६	--	२०६	१४७	--	१४७
दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क / Tel.ele., Water charges		१५६१२	--	१५६१२	१६३४९	--	१६३४९	१७४०१	--	१७४०१	१७३४९	--	१७३४९
देशातंर्गत प्रवासखर्च / Domestic Travel		८८९५	--	८८९५	१०२३१	--	१०२३१	९२०७	--	९२०७	१०७३९	--	१०७३९
कार्यालयीन खर्च / Office Expenses		६२१४८	--	६२१४८	६३९७६	--	६३९७६	६४५१६	--	६४५१६	३७५६२	--	३७५६२
पेट्रोल, तेल व वंगण / Petrol, Oil & Lubricant		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजूरी / Wages		५३६	--	५३६	५८३	--	५८३	६९९	--	६९९	७००	--	७००
व्यावसायिक सेवा / Prof. Services		--	--	--	--	--	--	१९	--	१९	--	--	--
भाडे पट्टी व कर/ Rents, Rates & Taxes		२१४३	--	२१४३	२६७४	--	२६७४	२४०३	--	२४०३	२६४६	--	२६४६
प्रकाशने / Publication		--		--	--		--	--	--	--	--	--	--
संगणकावरील खर्च / Computer Expenses		५१७४७	२९८९९	८१६४६	११००००	--	११००००	१६३०००	११७८००	२८०८००	१३४९१७	२९५००	१६४४१७
,एकूण (एक)/Total (i)	Charged /												
	Voted/ दत्तमत्त	९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२	२९५००	१२४३८४२
एकूण बेरीज (ब) Grand Total B	CActuals भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Voted/ दत्तमत्त	९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२	२९५००	१२४३८४२
(क) वित्त् व्यवस्थेची साधने (Scources of Finance													
वित्त विभाग मागणी क्र.जी-5 Finance Department Demand No. G-5	Charged/भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
२०५४, कोषागारे व लेखा प्रशासन 097,२०५४ Treasury & Acct. Admin	Voted/ दत्तमत्त	९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२	२९५००	१२४३८४२
गौण शिर्ष 003	Charged/भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Voted/ दत्तमत्त	९२९४२३	२९८९९	९५९३२२	११२२७८०		११२२७८०	११४१७६१	११७८००	१२५९५६१	१२१४३४२	२९५००	१२४३८४२

तक्ता क्रमांक ५
कोषागार आस्थापना

अनुक्रमांक	तपशीलवार बाबी		२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
(१)	(२)		(३)	(४)	(५)
१)नियंत्रण अधिका-यांची संख्या					
(अ) आहरण व संवितरण अधिका-यांची संख्या					
(१)	जिल्हा कोषागारे		५९७४	६०४६	६१७२
(२)	उप कोषागारे		६७७५	६८६६	८७३९
		एकूण	१२७४९	१२९१२	१४९११
२)राजपत्रित अधिका-यांची संख्या (जे स्वत:चे वेतन देयक राजपत्रित अधिका-यांच्या देयक नमुन्यात कोषागारात सादर करतात असे राजपत्रित अधिकारी)					
(१)	जिल्हा कोषागारे		७८	८५	८८
(२)	उप कोषागारे		४०	४२	४४
		एकूण	११८	१२७	१३२
३)स्वीकृत देयकांची संख्या					
(१)	जिल्हा कोषागारे		१३२५२८७	१३५३५७८	१३७१५७५
(२)	उप कोषागारे		८६७७९४	९५८२६१	९४७००२
(३)	निवृत्तीवेतनधारकांची तयार केलेली देयके		१९४९६२	१४४२७६	१४६४०३
		एकूण	२३८८०४३	२४५६११५	२४६४९८०
४)देयकांची दैनंदिन सरासरी			७०७६	८५३८	८५९९
५)देयकांचे प्रदान			०	०	०
(अ) काढलेल्या धनादेशांची संख्या			३४५४५२	२९७७४४	३११२०७
(ब) रोखीने			--	--	--
(क) बँकांद्वारे			८५७५५९	११३६०४६	१०५४६९८
	एकूण		१२०३०११	१४२४५००	१३६५९०५
संकलन विभाग					
(अ) जमा नोंदी			११५०४४८६७	७०१२०००	७८०४३३३
(ब) रक्कम			२२७२०८८८५७३	३०४६७९७६२०६	३४८०१७१८१४८
(क) खर्च नोंदी			२६१०९११	२१२५६५६	२२६०११९
(ड) रककम			६९५९९६२९३८५	३२३३९१६०१०६	३८८०७६८४५३५

तक्ता क्रमांक ५ - चालू

अनुक्रमांक (१)	तपशीलवार बाबी (२)		२०१२-२०१३ (३)	२०१३-२०१४ (४)	२०१४-२०१५ (५)
७)निवृत्ती वेतन संख्या / रकमा हजारात					
(एक) राज्य निवृत्तीवेतनधारक					
(अ) शासकीय कर्मचारी					
	(अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	७९९८५	६७६५९	७८१६३
		रक्कम	९०६६१५७	८६९९७२६	११३९७१२३
	(ब) ६० वर्षावरील	संख्या	१३६३८५	१५१२९२	१८१३७५
		रक्कम	१४०७५०४३	१६३९५२११	१९४७८१२८
	(क) ७० वर्षावरील	संख्या	५३०८०	६१६७४	६०१११
		रक्कम	७५१०६३४	८२५१८६१	८४९६८०३
	(ड) ८० वर्षावरील	संख्या	१९८४६	२४३१६	२३२४२
		रक्कम	३२३५५४९	३२७८७३६	३९८२७०४
	एकूण	संख्या	२८९२९६	३०४८६१	३४२८९१
		रक्कम	३३८८७३८३	३६६२५५३४	४३३५४७५८
(ब) माध्यमिक शाळांचे कर्मचारी					
	(अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	२६४८१	२४३५०	२७९७९
		रक्कम	२६६६५८४	२९५९९८२	३९२८४५३
	(ब) ६० वर्षावरील	संख्या	५२०७७	५०००२	५८६३०
		रक्कम	६३८७७३३	९२९३४३६	९१८५८७६
	(क) ७० वर्षावरील	संख्या	१९२८७	२५३६४	२२७१९
		रक्कम	३२४९३४९	३६४४९६४	३६७५६६४
	(ड) ८० वर्षावरील	संख्या	८२६४	८४५३	८५३०
		रक्कम	९६३४८८	११६४३९९	१६१५७४०
	एकूण	संख्या	१०६१०९	१०८१६९	११७८५८
		रक्कम	१३२६७१५३	१७०६२७८१	१८४०५७३३
(क) कुटुंब निवृत्तीवेतन धारक					
	(अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	४७७१५	५०४२२	५३९१२
		रक्कम	४०१५९६७	४९८८७२२	४७७०६२०
	(ब) ६० वर्षावरील	संख्या	५०५६५	५०६७५	६०२१०
		रक्कम	३१७९५४१	३८१५८०७	५१४३०२६
	(क) ७० वर्षावरील	संख्या	१९२७९	२२९३७	२३४०३
		रक्कम	१९९७३८०	२३२९७०५	२४५१४१६
	(ड) ८० वर्षावरील	संख्या	१०७३७	११९२६	११२६०
		रक्कम	१०४८६५४	१२५५४०२	१४७५६७३
	एकूण	संख्या	१२८२९६	१३५९६०	१४८७८५
		रक्कम	१०२४१५४२	११५८९६३६	१३८४०७३५

तक्ता क्रमांक ५ - चालू

अनुक्रमांक	तपशीलवार बाबी		२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५	६
(ड) राजकीय निवृत्तीवेतन धारक					
	(अ) ६० वर्षाखालील	संख्या	२४६	२१५	२४३
		रक्कम	३४७१६	४४०१७	५२२००
	(ब) ६० वर्षावरील	संख्या	४६१	५०९	५५९
		रक्कम	११९०६९	१२६४७९	१५४२५८
	(क) ७० वर्षावरील	संख्या	३४५	३९६	४१९
		रक्कम	६७३६६	९१६७२	१०७६५५
	(ड) ८० वर्षावरील	संख्या	१६२	१९०	१९९
		रक्कम	४०३६८	४८५८८	४९०२५
	एकूण	संख्या	१२१४	१३१०	१४१२
		रक्कम	२६१५१९	३१०७५६	३६३९३८
(दोन)	महाराष्ट्र राज्य निवृत्तीवेतन धारकाशिवाय इतर राज्यांचे निवृत्तीवेतन धारक				
	(अ) केंद्रीय मुलकी	संख्या	२८८	२८७	२९८
		अदा रक्कम	४९७९८	५३७२८	५९५१४
	(ब) सैनिकी (लष्करी)	संख्या	१२८५	१०८०	११०२
		अदा रक्कम	९८२७८	९२६४८	१०२८४६
	(क) रेल्वे	संख्या	१०९	९२	१०१
		अदा रक्कम	५८१२	६१६४	६७७५
	(ड) इतर राज्यांचे	संख्या	५७२२	५८१०	६३१६
		अदा रक्कम	४३३३७९	४२७५६०	५००३६९
(तीन) स्वीकृत निवृत्तीवेतन आदेश संख्य					
	(अ) महाराष्ट्र राज्य		५६२७३	६१५१०	६७९०२
	(ब) केंद्रीय		५३	५५	५७
	(क) इतर राज्य		४४०	४७३	४५४
	एकूण		५६७६६	६२०३८	६८४१३
(चार) स्वीकृत उपदान आदेश संख्या					
	(अ) महाराष्ट्र राज्य		४४००२	४७७३३	५४०५७
	(ब) केंद्रीय		७	१०	११
	(क) इतर राज्य		९४	१२१	१४२
		एकूण	४४१०३	४७८६४	५४२१०

तक्ता क्रमांक ५ - समाप्त

अनुक्रमांक (१)	तपशीलवार बाबी (२)		२०१२-२०१३ (३)	२०१३-२०१४ (४)	२०१४-२०१५ (५)
(पाच) उपदान प्रदान संख्या (हजारात)					
	(अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	३९५९०	४५५३०	५०४७१
	(ब) केंद्रीय	संख्या	५	४	८
	(क) इतर राज्य	संख्या	८१	१००	१२५
	एकूण	संख्या	३९६७६	४५६३४	५०६०४
(सहा) स्वीकृत अंशराशीकरण प्रदान आदेश संख्या					
	(अ) महाराष्ट्र राज्य	संख्या	३८७२३	४३४७९	४७९०२
	(ब) केंद्रीय	संख्या	७	८	१०
	(क) इतर राज्य	संख्या	६८	८३	११८
	एकूण	संख्या	३८७९८	४३५७०	४८०३०
	(सात) अंशराशीकरण प्रदान				
	(अ) महाराष्ट्र राज्य		३७०७१	४२३९३	४६५८४
	(ब) केंद्रीय		७	८	१०
	(क) इतर राज्य		४०	५०	५६
		एकूण	३७११८	४२४५१	४६६५०
८)ठेवी-जमाठेवी (रकमा हजारात) -					
(अ) चलनांची संख्या			६४०३५९	६०८२२३	६४८३४०
(ब) खातेबदल नोंदी संख्या			२१३४	२०३४	१८९६
(क) ठेवींची एकूण रक्कम			१२७१०६८२८	११७७७९७३२	११५७९५२०३
९)ठेवीची प्रदाने -					
(अ) प्रमाणकांची संख्या			३९२२७२	३०६३०१	२८१८३३
(ब) खातेबदल नोंदी			१३४५	११०१	१०६०
(क) प्रदानाची एकूण रक्कम			८९०८४५९४९	८८१४४५४१	८९२२२६०६
१०)थकीत धनादेश मेळ			....	...	
अ) मुद्रांक					
मुद्रांक व्यवहार संख्या					
१) न्यायीक			३९१६९६	२८६०१४	३१३२२२
२) न्यायीकेतर			५४५२०५०	२६९२६४७६	३२९५७१२७
एकूण			५८४३७४६	२७२१२४९०	३३२७०३४९
ब) मुद्रांक विक्रि मुल्य					
१) न्यायीक			२१०९३०४२८	१२८२८६७६६	१४२२५९३१६
२) न्यायीकेतर			१६६९५८१९१३	१०९९८६४८५८	११५७३६६७३१
एकूण			१८८०५१२३४१	१२२८१५१६२४	१२९९६३२४६१

कार्यक्रम क्रमांक चार
महाराष्ट्र लेखा लिपिक प्रशिक्षण व पर्यवेक्षकीय प्रशिक्षण केंद्र

संचालनालय, लेखा व कोषागारे यांच्या अधिपत्याखाली मुंबई, पुणे, नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद व नाशिक अशी एकूण ६ प्रशिक्षण केंद्रे आहेत. शासकीय कामाचे बदलते स्वरुप व कर्मचा-यांच्या कामकाजाविषयीच्या गरजा विचारात घेता पूर्वीच्या प्रशिक्षणात सुधारणा करणे गरजेचे होते. त्या अनुषंगाने शासन निर्णय क्रमांक प्रशिका ११.०९/प्र.क्र.२१/कोषा-प्र.३, मंत्रालय, मुंबई, दिनांक २६ नोव्हेंबर २००९ नुसार महाराष्ट्र लेखा लिपिक प्रशिक्षण व पर्यवेक्षकीय प्रशिक्षण कार्यक्रमात पुढिलप्रमाणे सुधारणा करण्यात आल्या आहेत.

(१) संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील प्रशिक्षण केंद्रांना शासन निर्णय, वित्त विभाग, दि. २६ नोव्हेंबर २००९ नुसार महाराष्ट्र वित्त व लेखा प्रशिक्षण केंद्र Maharashtra Finance & Accounts Training Centre (MFATC) असे नाव देण्यात आले आहे. संचालक, लेखा व कोषागारे, हे या केद्रांचे नियंत्रक अधिकारी आहेत.

(२) महाराष्ट्र लेखा लिपिक प्रशिक्षण वर्गाचा कालावधी ५० कामाचे दिवस तसेच पर्यवेक्षकीय प्रशिक्षणाचा कालावधी ६० कामाचे दिवस याप्रमाणे मुंबई, पुणे, नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद व नाशिक या प्रशिक्षण केंद्रात प्रशिक्षण सत्रे मोडयुल पध्दतीने घेण्यात येतील.

(३) महाराष्ट्र लेखा लिपिक प्रशिक्षण वर्ग वर्षातून तीन वेळा आणि महाराष्ट्र वित्त व लेखा पर्यवेक्षकीय प्रशिक्षण वर्ग वर्षातून दोन वेळा घेण्यात यावीत. तसेच एकूण व्याख्यानांपैकी ५०% व्याख्याने सहाय्यक संचालक (प्रशिक्षण) व लेखाधिकारी प्रशिक्षण हे देतील तर उर्वरीत ५०% व्याख्याने घेण्यासाठी संबंधीत विषयातील तज्ञ व्यक्तींना पाहुणे व्याख्याते म्हणून आमंत्रित करावे.

(४) प्रशिक्षण वर्गास प्रवेश घेण्यासाठी विशिष्ठ परिक्षा उत्तीर्ण असणे किंवा लेखा शाखेतील कामकाजाचा पुर्वानुभव असणे बंधनकारक नाही.

(५) मोडयुल्सच्या अभ्यासक्रमामध्ये बदल करावयाचा असल्यास किंवा नवीन मोडयुल्सचा समावेश करावयाचा असल्यास तो बदल संचालक, लेखा व कोषागारे यांच्या मान्यतेने करण्यात यावा.

(६) **सदरची** माहिती तसेच सर्व प्रशिक्षण केंद्रातील प्रशिक्षण वेळापत्रक संचालनालयाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर (websitewww.mahakosh.in) यावर देण्यात आलेली आहे.

अनुक्रमांक	तपशील		२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६))
अ(अ)महाराष्ट्र लेखा लिपीक प्रशिक्षण वर्ग					
	(१) वर्षातून होणारी एकूण सत्रे	संख्या	१८	१८	१८
	(२) प्रशिक्षण वर्गाची मुदत	दिवस	५०	५०	५०
	(३) प्रत्येक सत्रासाठी मंजूर विद्यार्थी	संख्या	१५०	२१५	२१५
	(४) एकूण प्रवेश दिलेले विद्यार्थी	संख्या	४५०	४७५	३९८
	(५) एकूण घेतलेल्या चाचणी परिक्षा	संख्या	५४	१७	२४
	(६) प्रशिक्षण सत्र समाधानकारकपणे पूर्ण करणारे एकूण विद्यार्थी	संख्या	४५०	४२५	३१०
	(७)) नापास झालेले एकूण विद्यार्थी	संख्या	.....	....	....
(ब)अराजपत्रित पर्यवेक्षीय कर्मचा-यांसाठी प्रशिक्षण वर्ग					
	(१) वर्षातून होणारी एकूण सत्रे	संख्या	१२	१२	१२
	(२) प्रशिक्षण वर्गाची मूदत	दिवस	६०	६०	६०
	(३) प्रत्येक सत्रासाठी मंजूर विद्यार्थी	संख्या	१५०	२१२	२१०
	(४) प्रवेश दिलेले एकूण विद्यार्थी	संख्या	३००	३०६	२५५

(५) एकूण घेतलेल्या चाचणी परिक्षा	संख्या	२४	१४	२२
(६) प्रशिक्षण सत्र समाधानकारकपणे पूर्ण करणारे एकूण विद्यार्थी	संख्या	....	२५६	२२०
(७)) नापास झालेले एकूण विद्यार्थी	संख्या	....	....	....

प्रशिक्षण केंद्रांची संख्या - ६

* सन २०१३-२०१४ -या वर्षाच्या उपरोक्त माहितीमध्ये प्रत्यक्ष सत्रांची माहिती अंतर्भूत आहे.
* सन २०१४ - २०१५ ची माहिती पूर्णत: अंदाजित आहे.
* वर्षातून म.ले.लि. प्रशिक्षणाची ३ सत्रे घेण्यात येतील व पर्यवेक्षी प्रशिक्षणाची ३ सत्रे घेण्यात येतील.
उर्वरीत कालावधीत मोडयुल्स प्रमाणे प्रशिक्षण वर्ग घेण्यात येतील.
केंद्राच्या स्तरावर १ ते ५ दिवसांचे Short term Courses आयोजित करण्यात येतील.

भाड्याच्या जागेतील शासकीय कार्यालयांची माहिती दर्शविणारा तक्ता,

अनुक्रमांक	प्रादेशिक विभाग	कार्यालयांची संख्या	एकूण वार्षिक भाडे
(१)	(२)	(३)	(४)
१.	मुंबई / कोकण	१	२९८२७२
२.	पुणे	२	९९७८०
३.	नाशिक	१	१२००००
४.	नागपूर	८	२५२०००
	एकूण	१२	७७००५२

कार्यक्रम क्रमांक -चार
लेखाप्रशिक्षण वर्ग

(दोन) वित्तीय आवश्यकता / II Financial Requirement

(रुपये हजारात) / (Rs. in Thousand)

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च 2012--2013 Actuals २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज 2013-2014 Revised Estimates २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प 2014-2015 Budget Estimates २०१४-२०१५		
	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(अ)कार्याचे वर्गीकरण / (A) Activity Classification	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(1) लेखा प्रशिक्षण वर्ग Account Training Class	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
गौण शिर्ष 003 एकूण / Total	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
(ब) उद्दीष्टनिहाय वर्गीकरण / (B) Objectwise Classification												
(एक) लेखा प्रशिक्षण वर्ग												
वेतन / Salaries	८२९२	--	८२९२	१०६५५	--	१०६५५	१३८६३	--	१३८६३	११८२७	--	११८२७
अतिकालिक भत्ता - overtime allowances	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क - Tel, Ele. Water charges	१६७	--	१६७	२००	--	२००	१७६	--	१७६	१६५	--	१६५
देशातंर्गत प्रवासखर्च / Domestic Travel Expenses	५०	--	५०	८५	--	८५	१२६	--	१२६	९१	--	९१
कार्यालयीन खर्च / Office Expenses	८११	--	८११	७७१	--	७७१	५९४	--	५९४	६२५	--	६२५
पेट्रोल, तेल व वंगण / Petrol, Oil & Lubricant	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजूरी / Wages	८	--	८	१६	--	१६	८		८	१२	--	१२
प्रकाशने / Publication	--	--	--	--		--	--	--	--	--	--	--
संगणक / Computer	--	--	--	--		--	--	--	--	--	--	--
भाडे पट्टी व कर / Rents, Rates & Taxes	१३	--	१३	१५	--	१५	१४	--	१४	१५	--	१५
व्याव.व विशेष सेवा / Professional Services	९०१	--	९०१	१२००	--	१२००	११५०	--	११५०	१२००	--	१२००
एकूण (एक) / Total (i) Charged/भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण बेरीज (ब)/ Grand Total B Voted/ दत्तमत्त	१०२४२	--	१०२४२	१२९४२	--	१२९४२	१५९३१	--	१५९३१	१३९६०	--	१३९६०
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने / (C) Sources of Finance												
वित्त विभाग मागणी क्र.जी-५ Finance Department Demand No. G-5 Charged/भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
2054 (097) कोषागारे व लेखा प्रशासन २०५४ (०९७)Treasury & Accounts Administration Voted/ दत्तमत्त	१०२४२	--	१०२४२	१२९४२	--	१२९४२	१५९३१	--	१५९३१	१३९६०	--	१३९६०
गौण शिर्ष 003 Charged/ भारित	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण (क)/ Total (C) Voted/ दत्तमत्त	१०२४२	--	१०२४२	१२९४२	--	१२९४२	१५९३१	--	१५९३१	१३९६०	--	१३९६०

कार्यक्रम क्रमांक पाच

राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण

परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना

केंद्र शासनाने दिनांक ०१/०४/२००४ पासून लागू केलेली नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना महाराष्ट्र राज्यात लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला. सदर निर्णयास अनुसरुन दिनांक ०१/११/२००५ पासून सदर योजना लागू करण्याबाबत दिनांक ३१/१०/२००५ च्या शासन निर्णयान्वये आदेश निर्गमित करण्यात आले.

प्रत्यक्षात या योजनेबाबतची कार्यपध्दती दिनांक ०७/०७/२००७ च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आली. दिनांक ०१/११/२००५ आणि त्यानंतर शासन सेवेत रुजू होणाऱ्या प्रत्येक कर्मचाऱ्याला सदर योजनेचे सदस्यत्व घेणे शासनाने अनिवार्य केले आहे.

त्याकरिता त्यांनी त्यांच्या कार्यालयामार्फत नेमून दिलेल्या नमुन्यात कोषागाराकडे अर्ज करणे आणि कोषागारांकडून विशिष्ट निवृत्तीवेतन क्रमांक प्राप्त करुन घेणे आवश्यक आहे. कर्मचारी ज्या महिन्यात रुजू झाला असेल त्याच्या पुढील महिन्याच्या त्याच्या वेतनातून मूळ वेतन + महागाई वेतन (लागू असल्यास) + महागाई भत्ता या प्रमाणे येणाऱ्या रकमेच्या १० टक्के रक्कम कर्मचाऱ्याचे अंशदान म्हणून कापून घेण्यात येते. त्यावर शासनाकडून अनुरुप अंशदान देण्यात येते. अशा प्रकारे जमा होणाऱ्या एकूण रकमेवर शासनाकडून सध्या व्याज दिले जाते. कर्मचाऱ्यांकडून प्राप्त होणाऱ्या अंशदानाची रक्कम आणि त्यावरील शासनाच्या अनुरूप अंशदानाची रक्कम (व्याज प्राप्त झाले असल्यास त्यासह) या एकूण रकमेची गुंतवणूक करुन सदर गुंतवणूकीतून प्राप्त होणारी आय ही संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या गुंतवणूकीच्या प्रमाणात त्यांच्या खात्यावर जमा करण्याबाबत केंद्र शासनाने आदेश काढले आहेत. सदर निर्णय नजिकच्या भविष्यात महाराष्ट्रातही लागू होईल अशी अपेक्षा आहे.

ही योजना शासकीय कर्मचाऱ्यांबरोबरच जिल्हा परिषदा, मान्यता प्राप्त व अनुदानीत प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्था, मान्यता प्राप्त व अनुदानीत कृषि व कृषितर विद्यापीठे व त्यांच्या अंतर्गत शैक्षणिक संस्था इत्यादी मधील कर्मचाऱ्यांना सुध्दा लागू करण्यात आली आहे. परंतू त्यांच्याकडून अद्याप कपात करणे सुरु झालेले नाही.

सदर योजने खालील कपाती प्रत्यक्षात सप्टेंबर, २००७ पासून सुरु झाल्या असून पूर्वीच्या कालावधीतील थकबाकी प्रत्येक महिन्यात एक महिना या प्रमाणे करण्यात येत आहे. या योजनेखाली आतापर्यन्त (माहे मार्च २०१४ अखेर) १,८३,०१४ एवढ्या शासकीय कर्मचाऱ्यांची नोंदणी झाली आहे.

या योजनेखाली आतापर्यन्त जमा झालेल्या वार्षिक रकमेचा तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण कार्यालयातील सन ८२००९-१० ते सन २०१४-१५ या कालावधीतील कर्मचाऱ्यांची संख्या व जमा झालेल्या अंशदानाचा व्याजासह तपशिल

अ.क्र.	वित्तीय वर्ष	कर्मचाऱ्यांचे अंशदान	शासनाचे अंशदान	व्याज	एकूण जमा
१	२००९-२०१०	११९,९४,०३,२६०	११९,९४,०३,२६०	२०,५५,७७,७८२	२६०,४३,८४,३०२
२	२०१०-११	२४४,६७,६०,४३३	२४०,००,००,०००	५३,०५,००,०००	५३७,७२,६०,४३३
३	२०११-१२	३४९,८०,०४,४०८	३१०,००,००,०००	१०४,००,००,०००	७६३,८०,०४,४०८
४	२०१२-१३	३४४,६७,३४,६७२	३९१,२९,०१,०८७	१८७,७१,४१,०००	९२३,६७,७६,७५९
५	२०१३-१४	४०३,५६,५३,१७४	४०३,५६,५३,१७४	२७१,७५,८२,७११	१०७८,८८,८९,०५९
६	२०१४-१५	५०२,००,००,०००	५०२,००,००,०००	४१०,६६,०४,०००	१४१४,६६,०४,०००
	एकूण	**११६४,६५,५५,९४७**	**११६६,७९,५७,५२१**	**१०४७,७४,०५,४९३**	**४९७९,१९,१८,९६१**

(दोन) वित्तीय आवश्यकता / II Financial Requirement

(रुपये हजारात) / (Rs. in Thousand

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च 2012--2013 Actuals २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प 2013-2014 Budget Estimates २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज 2013-2014 Revised Estimates २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प 2014-2015 Budget Estimates २०१४-२०१५		
	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total	NonPlan	Plan	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(अ)कार्याचे वर्गीकरण / (A) Activity Classification	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
गौण शिर्ष 099 नवीन परिभाषित अंशदान सेवा निवृत्ती वेतन योजना यंत्रणा ०९९ New Defined Contribution Pension	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
							--	--	--	--	--	--
Scheme Mission. एकूण (ए) / Total (A)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
वजा◌ा व वसुली / Deduct-Recoveries Chg./भारीत	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
एकूण/निव्वळ बेरीज A-Gross Net Voted/दत्तमत												
(ब) उद्दीष्टनिहाय वर्गीकरण / (B) Objectwise Classification												
(एक) लेखा प्रशिक्षण वर्ग												
वेतन / Salaries	७५१०	--	७५१०	८४३१	--	८४३१	८४३१	--	८४३१	८४२२	--	८४२२
अतिकालिक भत्ता - overtime allowances	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क - Telephone, Electricity Water charges	१०७	--	१०७	१४०	--	१४०	१४०	--	१४०	१४०	--	१४०
देशातंर्गत प्रवासखर्च / Domestic Travel Expenses	१६५	--	१६५	२००	--	२००	२००	--	२००	२००	--	२००
कार्यालयीन खर्च / Office Expenses	५५	--	५५	१५५	--	१५५	१९५	--	१९५	२००	--	२००
पेट्रोल, तेल व वंगण / Petrol, Oil & Lubricant	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
मजूरी / Wages	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
भाडे पट्टी व कर / Rents, Rates & Taxes	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
संगणकावरील खर्च / Computer Expenses	४८	--	४८	१४०	--	१४०	१४०	--	१४०	१५५	--	१५५
एकूण (एक) / Total (i) Charged/भारित	--	--	--	--	--					--	--	--
एकूण बेरीज (ब)/ Grand Total B Voted/ दत्तमत्त	७८८५		७८८५	९१८६	--	९१८६	९२२६		९२२६	९२२७	--	९२२७
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने / (C) Sources of Finance												
वित्त विभाग मागणी क्र.जी-5 Finance Department Demand No. G-5	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
2054 (097) कोषागारे व लेखा प्रशासन २०५४ (०९७)Treasury & Accounts Administration	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
099 नवीन परिभाषित अंशदान सेवा निवृत्ती वेतन योजना यंत्रणा 099 New Defined Contribution Pension Scheme Mission. एकूण (अ) / Total (A) Charged/ भारित												
Voted / दत्तमत	७८८५	--	७८८५	९१८६	--	९१८६	९२२६		९२२६	९२२७	--	९२२७

कार्यक्रम क्रमांक- सहा
महिलांचे सक्षमिकरण

प्रास्ताविक

सन १९९४ मध्ये महिला धोरण तयार करण्यात आले, असे धोरण करणारे महाराष्ट्र हे आपल्या भारत देशातील पहिले राज्य आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या सन १९९८च्या महिला विधेयक धोरणात दर ३ वर्षांनी आढावा घेण्याची तरतूद आहे. यानुसार महिला धोरणाचा नवा मसुदा तयार करण्यात येवुन राज्य शासनाने ७ मार्च २००१ रोजी महिला धोरण जाहीर केले आहे. या धोरणानुसार सन २००२-२००३ या आर्थिक वर्षापासून महिलांना केंद्रिभूत माजून नियोजन करण्याचे शासनाने ठरविलेले आहे.

महिलांना सक्षम करूनच आपण समाज व राष्ट्र बलवान करू शकतो. असा महाराष्ट्र शासनाचा विश्वास आहे. महिलांचा समभाग, त्यांना संरक्षण, त्यांची आर्थिक उन्नती, त्यांच्या क्षमतेचे संवर्धन आणि या सर्वांसाठी अनुकूल वातावरण निर्मिती या सर्वांचा महिला धोरणात समावेश आहे. यास अनुसरून संचालनालय, लेखा व कोषागारे,, महाराष्ट्र राज्य, मुंबईचा कार्यभार सारांश पुढीलप्रमाणे :-

कार्यभाराचा सारांश

महिला धोरण २००१ अनुसार महिलांचे सक्षमीकरण व संवर्धन या अनुषंगे कार्यवाहीचे मूल्यमापन दर्शविणारा तक्ता

अनु क्रमांक	संवर्ग	वर्ष (वर्ष अखेर)	एकूण कर्मचारी (वर्षअखेर)	पुरुष कर्मचा-यांची संख्या (वर्षअखेर)	महिला कर्मचारी			अल्पवयीन मुलींशी विवाह केलेल्या प्रकरणांची संख्या	हुंडा प्रतिबंधक कायद्यानुसार उदभवलेल्या प्रकरणांची संख्या	महिलांच्या लैंगिक छळाबाबतंच्या कार्यवाही / संख्या	उपाययोजना केलेली कार्यवाही / शेरा
					संखा (वर्षभरात)	नेमणुका (वर्षभरात)	पदोन्नत्या कर्मचा-यांची				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	गट - अ	२०१२-२०१३	४४१	३६७	७४	२०	७	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	४७४	३९७	७७	९	७	--	--	--	--
		२०१४-२०१५	४७४	३९७	७७	९	७	--	--	--	--
1	गट - ब (राजपत्रित)	२०१२-२०१३	८७७	७२२	१५५	३३	०	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	६८९	५१६	१७३	२१	४	--	--	--	--
		२०१४-२०१५	६८९	५१६	१७३	२१	४	--	--	--	--
1	गट - ब (अराजपत्रित)	२०१२-२०१३	३१६	२५१	६२	२	०	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	२८५	२५३	२५	६	०	--	--	--	--
		२०१४-२०१५	३००	२३१	२२	६	०	--	--	--	--
1	गट - क	२०१२-२०१३	२६७०	१९२५	७१८	६७	१३	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	२६६१	१९४४	७५२	२४	२७				
		२०१४-२०१५	२८१८	२००१	७६७	४१	२४				
1	गट - ड	२०१२-२०१३	६५६	५२९	११८	७	३	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	६२७	५११	११९	९	१०	--	--	--	--
		२०१४-२०१५	६७४	५३१	१३९	२०	१०	--	--	--	--
	एकूण	२०१२-२०१३	४९६०	३७९४	११२७	१२९	२३	--	--	--	--
		२०१३-२०१४	४७३६	३६२१	११४६	५३	४८	--	--	--	--
		२०१४-२०१५	४९५५	३६७६	११७८	८९	४५	--	--	--	--

पदे व वेतनश्रेण्या
तक्ता

(शा.म.मु.) एच ४००८—८ (६००—५-२०१४)

संचालनालय, लेखा व कोषागारे
पदे व वेतनश्रेण्या

२०५४, कोषागारे व लेखा प्रशासन

पदनाम	वेतनश्रेणी	वेतनमान	०९५, लेखा व कोषागारे संचालनालय संचालनालय		भांडार पडताळणी व दक्षता पथक	
			२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५
(१)	(२)	(३)	(४)		(५)	
राजपत्रित						
संचालक	३७४००-६७०००	८९००	१	१	....	....
सह संचालक, विशेष कार्य अधिकारी	१५६००-३९१००	७६००	११	११	....	....
अधिदान व लेखा अधिकारी	१५६००-३९१००	७६००	....	....	....	....
उप संचालक / उप अ.व.ले.अ.	१५६००-३९१००	६६००	३	३	१	१
मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी	१५६००-३९१००	६६००	....	....	....	....
सहाय्यक संचालक	१५६००-३९१००	५४००	११	११	....	....
सहाय्यक अधिदान व लेखा अधिकारी	१५६००-३९१००	५४००	....	....	....	....
कोषागार अधिकारी	१५६००-३९१००	५४००	....	....	....	....
सहाय्यक संचालक (ग.वि.यो.)	१५६००-३९१००	५४००	१	१	....	....
वरिष्ठ लेखा अधिकारी	१५६००-३९१००	५४००	....	....	....	....
लेखा अधिकारी (प्रशिक्षण)	९३००-३४८००	४४००	....	....	....	....
लेखा अधिकारी	९३००-३४८००	४४००	९	९	....	....
भांडार पडताळणी अधिकारी	९३००-३४८००	४४००	....	....	६	६
लेखा अधिकारी (संगणक)	९३००-३४८००	४४००	४	४	....	....
लेखा अधिकारी (वेता पडताळणी)	९३००-३४८००	४४००	६	६	....	....
अप्पर कोषागार अधिकारी	९३००-३४८००	४४००	....	....	....	....
रचना व कार्यपध्दती अधिकारी	९३००-३४८००	४४००	१	१	....	....
स्वीय सहाय्यक	९३००-३४८००	४६००	१	१	....	....
एकूण राजपत्रित			**४८**	**४८**	**७**	**७**

०९५, लेखा व कोषागारे संचालनालय जि.प.मु.ले. व वि.अ.		०९६, अधिदान व लेखा कार्यालय		०९७, कोषागारे आस्थापना कोषागारे आस्थापना		००३, प्रशिक्षण		०९९, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण	
२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५
(६)		(७)		(८)		(९)		(१०)	
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	....	....
....	....	२	२	६	६	१	१	२	२
३३	३३	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	१	१	६	६		
....	....	१४	१४	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	२८	२८	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
३३	३३	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	....	....
६६	६६	....	....	....	....	....	....	५	५
....	....	....	....	....	....	६	६	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	१०९	१०९	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	...	....
१३२	**१३२**	**१८**	**१८**	**१४४**	**१४४**	**१३**	**१३**	**७**	**७**

०९५, लेखा व कोषागारे संचालनालय

(१)	(२)	(३)	संचालनालय २०१३ २०१४ (४)	संचालनालय २०१४ २०१५ (४)	भांडार पडताळणी व दक्षता पथक २०१३ २०१४ (५)	भांडार पडताळणी व दक्षता पथक २०१४ २०१५ (५)
अराजपत्रित वर्ग - ३						
सहाय्यक लेखा अधिकारी	९३००-३४८००	४३००	....	....	४	४
प्रमुख लेखापाल / सहाय्यक लेखा अधिकारी	९३००-३४८००	४३००	३४	३४	....	....
भांडार निरीक्षक / सहाय्यक लेखा अधिकारी	९३००-३४८००	४३००	....	....	१८	१८
उप कोषागार अधिकारी / प्रमुख लेखापाल	९३००-३४८००	४३००	....	....	....	....
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	९३००-३४८००	४३००	७	७	....	....
लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	९३००-३४८००	४४००	७	७	....	....
उप कोषागार अधिकारी / उप लेखापाल	९३००-३४८००	४२००	....	....	....	....
उप लेखापाल	९३००-३४८००	४२००	१६	१६	....	....
सहाय्यक अधिक्षक	९३००-३४८००	४२००	५१	५१	....	....
सहाय्यक भांडार निरीक्षक	९३००-३४८००	४२००	....	....	१३	१३
निवड श्रेणी लिपिक	९३००-३४८००	४२००	....	....	....	....
लघुटंकलेखक	५२००-२०२००	२४००	१	१	१	१
टिप्पणी सहाय्यक / वरिष्ठ लिपिक	५२००-२०२००	२४००	८६	८६	....	....
उच्चस्तर लिपिक	५२००-२०२००	२४००	....	....	....	....
संग्रह पडताळक / टिप्पणी सहाय्यक	५२००-२०२००	२४००	....	....	७३	७३
लिपिक/रोखपाल/लिपिक नि टंकलेखक	५२००-२०२००	१९००	७४	७४	११	११
निमस्तर लिपिक	५२००-२०२००	१९००	....	....	....	....
यंत्रगणक	५२००-२०२००	१९००	....	....	....	....
दूरध्वनी चालक	५२००-२०२००	२०००	१	१	....	....
वाहन चालक	५२००-२०२००	१९००	७	७	....	....
एकूण अराजपत्रित वर्ग - ३			**२८४**	**२८४**	**१२०**	**१२०**

वेताश्रेण्या चालू

०९५,लेखा व कोषागारे संचालनालय जि.प.मु.ले. व वि.अ.		०९६, अधिदान व लेखा कार्यालय		०९७, कोषागारे आस्थापना कोषागारे आस्थापना		००३, प्रशिक्षण		०९९, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण	
२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५	२०१३ २०१४	२०१४ २०१५
(६)		(७)		(८)		(९)		(१०)	
....	....	....	....	....	....	१	१	५	५
....	....	५२	५२	२	२	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	।	।	२५६	२५६	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	१	१
....	....	१	१	....	....	....	....	१	१
....	....	....	....	३६६	३६६	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	६६	६६	....	....	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	५३२	५३२	१	१	....	....
....	....	३०५	३०५	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	१७६	१७६	१४१७	१४१७	७	७	५	५
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	१	१	२	२	....	....	....	....
....	....	२	२	७	७	....	....	....	....
....	....	**६०५**	**६०५**	**२५८२**	**२५८२**	**९**	**९**	**१२**	**१२**

(१)	(२)	(३)	०९५, लेखा व कोषागारे संचालाालय संचालनालय २०१३ २०१४ (४)	२०१४ २०१५	भांडार पडताळणी व दक्षता पथक २०१३ २०१४ (५)	२०१४ २०१५
वर्ग - ४						
बांधणीकार	५२००-२०२००	१८००	....	....	४	४
नाईक	४४४०-७४४०	१६००	६	६	....	....
हवालदार	४४४०-७४४०	१६००	....	....	....	....
दप्तरी	४४४०-७४४०	१६००	४	४	....	....
रोनिओ शिपाई	४४४०-७४४०	१६००	....	....	....	....
सहाय्यक बांधणीकार	४४४०-७४४०	१६००	....	....	....	....
शिपाई	४४४०-७४४०	१३००	३४	३४	१०	१०
पहारेकरी	४४४०-७४४०	१३००	७	७	....	....
हमाल	४४४०-७४४०	१३००	....	....	....	....
सफाईगार	४४४०-७४४०	१३००	२	२	....	....
झेरॉक्स ऑपरेटर	४४४०-७४४०	१६००	१	१	....	....
उदवाहा चालक	४४४०-७४४०	१६००	....	....	....	....
रात्र पहारेकरी	४४४०-७४४०	१३००	....	....	....	....
अंशकालीन सफाईगार	४४४०-७४४०	१३००	२	२	....	....
एकूण वर्ग - ४			**५३**	**५३**	**१०**	**१०**

एकूण २०१३-२०१४ ४७५३
२०१४-२०१५ ४७५३

२०५४,, कोषागारे व लेखा प्रशासन

(१)	०९५, लेखा व कोषागारे संचालनालय संचालनालय २०१३-२०१४ (२)	२०१४-२०१५	भांडार पडताळणी व दक्षता पथक २०१३-२०१४ (३)	२०१४-२०१५	जि.प.मु.ले.व वि.अ. २०१३-२०१४ (४)	२०१४-२०१५
राजपत्रित	४८	४८	७	७	१३२	१३२
अराजपत्रित वर्ग -३	२८४	२८४	१२०	१२०	....	....
वर्ग- ४	५६	५६	१०	१०	....	....
एकूण	३८८	३८८	१३७	१३७	१३२	१३२२

वेतनश्रेण्या चालू

०९५,लेखा व कोषागारे संचालनालय जि.प.मु.ले. व वि.अ.		०९६, अधिदान व लेखा कार्यालय		०९७, कोषागारे आस्थापना कोषागारे आस्थापना		००३, प्रशिक्षण		०९९, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण	
२०१३-२०१४	२०१४ २०१५	२०१३-२०१४	२०१४ २०१५	२०१३-२०१४	२०१४ २०१५	२०१३-२०१४	२०१४ २०१५	२०१३-२०१४	२०१४ २०१५
(६)		(७)		(८)		(९)		(१०)	
....	....	३	३	....	....	....	....	....	....
....	....	७	७	३४	३४	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	....	....
....	....	६	६	२७	२७	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	२	२	....	....	....	....	....	....
....	....	६१	६१	४४८	४४८	६	६	१	१
....	....	२	२	६२	६२	....	....	....	....
....	....	१६	१६	....	....	....	....	....	....
....	....	२	२	३	३	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	३	३	....	....	....	....	....	....
....	....	१	१	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	१	१	....	....	....	....
		१०४	१०४	५९५	५९५	६	६	१	१

एकूण २०१३-२०१४ ४७५३ २०१४-२०१५ ४७५३

२०५४,, तपशील

०९६, अधिदान व लेखा कार्यालय अधिदान व लेखा कार्यालय		०९७ कोषागार आस्थापना कोषागार आस्थापना		००३ प्रशिक्षण प्रशिक्षण		रा.अ.दे.अ. रा.अ.दे.अ.	
२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
(५)		(६)		(७)		(८))	
१८	१८	१४४	१४४	१३	१३	७	७
६०५	६०५	२५८२	२५८२	९	९	१२	१२
१०४	१०४	५९५	५९५	६	६	१	१
७२७	७२७	३३२१	३३२१	२८	२८	२०	२०